

ILO-asiakirja

2/2015

ILON 104. KANSAINVÄLINEN TYÖKONFERENSSI 1. – 13.6.2015

SUOMEN VALTUUSKUNNAN RAPORTTI sekä ILON PERUSSÄÄNNÖN MUKAINEN EDUSKUNNAN INFORMOINTI KONFERENSSIN PÄÄTÖKSISTÄ

Helsinki 2015

ISSN 0782-3290

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

KANSAINVÄLISEN TYÖJÄRJESTÖN (ILO) 104. TYÖKONFERENSSI 1.-13.6.2015 GENEVESSÄ

SISÄLLYS

I Yhteenveto konferenssin työstä ja tuloksista	2
II Komiteatyö	4
1. Yleissopimusten ja suositusten soveltamista käsittelevä komitea	4
2. Pk-yritysten mahdollisuudet luoda ihmisarvoisia ja tuottavia työpaikkoja – yleiskeskustelu	11
3. Epävirallisen talouden muuttaminen viralliseksi taloudeksi	16
4. Työntekijöiden suojeleminen muuttuvassa työmaailmassa – yleiskeskustelu	19
LIITTEET	
Liite 1: Työkonferenssin asialista	23
Liite 2: Suomen valtuuskunnan kokoonpano	24
Liite 3: Komiteoihin osallistuminen	26
Liite 4: Epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen siirtymistä koskeva suositus nro 204 suomi-englanti kieliversioineen	27
Liite 5: EU:n puheenvuoro/Giving a voice to rural workers	41
Liite 6: Pohjoismaiden puheenvuoro/Guatemala	44
Liite 7: Pohjoismaiden puheenvuoro/Qatar	46
Liite 8: EU:n puheenvuoro/Bangladesh	48
Liite 9: EU:n puheenvuoro/Valko-Venäjä	51
Liite 10: EU:n puheenvuoro/Kambodza	54
Liite 11: EU:n puheenvuoro/Kamerun	57
Liite 12: EU:n puheenvuoro/Eritrea	60
Liite 13: EU:n puheenvuoro/Mauritania	62
Liite 14: EU:n puheenvuoro/Qatar	65
Liite 15: EU:n puheenvuoro/Swasimaa	68
Liite 16: UM:n muistio/ilmastonmuutosta ja työtä käsittelevä korkean tason erityisistunto	71

I YHTEENVETO KONFERENSSIN TYÖSTÄ JA TULOKSISTA

Työkonferenssin teemana oli tulevaisuuden rakentaminen ihmisarvoiselle työlle.

Konferenssin asialistalla olivat:

1. Hallintoneuvoston puheenjohtajan ja pääjohtajan raportit
2. Työohjelma ja budjetti sekä muut niihin liittyvät kysymykset
3. Informaatio ja raportit yleissopimusten ja suositusten soveltamisesta
4. Pk-yritysten mahdollisuudet luoda ihmisarvoisia ja tuottavia työpaikkoja
5. Epävirallisen talouden muuttaminen viralliseksi taloudeksi
6. Työntekijöiden suojeleminen muuttuvassa työmaailmassa

Konferenssin puheenjohtajana oli Latvian sosiaaliministeriön valtiosihteeriksi rouva JAUNZEME.

Merkittävä uudistus aiempiin vuosiin nähden oli konferenssin lyhentäminen kahteen viikkoon. Konferenssiin osallistui yli 2500 henkilöä. Konferenssin täysistunnossa käsiteltiin **hallintoneuvoston puheenjohtajan ja pääjohtajan raportteja**. Pääjohtaja Guy RYDERIN raportti koski ILO:n toiminnan tulevaa suuntaamista järjestön valmistautuessa 100-vuotisjuhlaansa vuonna 2019. Lisäksi esillä oli pääjohtajan vuotuinen raportti työntekijöiden tilanteesta miehitetyillä arabialueilla.

Kunniavieraina olleet Ranskan presidentti François HOLLANDE ja Panaman presidentti Juan Carlos VARELA RODRÍGUEZ osallistuivat **Työn maailman huippukokoukseen** 11.6.2015. Sen aiheena oli ilmaston muutoksen vaikutus työhön (kokousmuistio liitteenä 16). Täysistunnossa puhui yhteensä 63 ministeriä, näistä 14 EU:n jäsenvaltioista. Suomesta ei tänä vuonna ollut ministeriä paikalla. Suomella oli kolmikantainen edustus neljässä työkonferenssikomiteassa.

Konferenssin EU-koordinaatiosta vastasi tänä vuonna Latvia sekä EU:n ulkosuhdehallinto. Kevään 2016 puheenjohtajavaltio Hollanti vastasi EU-koordinaatiosta yhden komitean osalta. Koordinaatio sujui tänäkin vuonna erinomaisesti.

Konferenssi hyväksyi ILO:n jäseneksi Cookin saaret.

Konferenssi hyväksyi järjestön työohjelman ja budjetin vuosille 2016-2017 hallintoneuvoston ehdottamassa muodossa. Säännöllisen budjetin määrä säilyi viime vuoden tasolla eli 801,26 miljoonaa USD. Konferenssi vahvisti myös jäsenvaltioiden jäsenmaksut vuodelle 2016 käyttäen jakoperusteena soveltuvin osin YK:n mak-suosuuksia. Suomen vuoden 2016 jäsenmaksu on 1 964 914 Sveitsin frangia.

Ohjelman prioriteetteina säilyvät aiempien päätösten mukaisesti 10 tavoitetta:

1. Enemmän ja parempia työpaikkoja osallistavan kasvun ja nuorten työllisyyden edistämiseksi
- 2: Kansainvälisten työtä koskevien sopimusten ratifiointi ja soveltaminen

- 3: Vähimmäissosiaaliturvajärjestelmän luominen ja laajentaminen
- 4: Kestävien yritysten edistäminen
- 5: Ihmisarvoinen työ maaseututaloudessa
- 6: Epävirallisen sektorin virallistaminen
- 7: Työehtojen ja -olojen noudattamisen edistäminen työpaikalla työsuojelutarkastusten avulla
- 8: Työntekijöiden suojeleminen ei-hyväksyttäviltä työnteon muodoilta
- 9: Oikeudenmukaisen ja tehokkaan työvoiman maahanmuuttopolitiikan edistäminen
- 10: Vahvat ja edustavat työnantaja- ja työntekijäjärjestöt

Konferenssin pysyvässä kolmikantaisessa **yleissopimusten ja suositusten soveltamista käsittelevässä applikaatiokomiteassa keskusteltiin** ILO:n riippumattomien asiantuntijoiden komitean raportin pohjalta 24 työmarkkinaosapuolten valitsemasta maataapauksesta. Applikaatiokomitean ilmapiiri oli sopuisa. Erityisteemana oli maaseudun työntekijöiden yhdistymisvapaus. Vakavimmat tapaukset koskivat lapsityövoiman pahimpia muotoja Kamerunissa ja Kambodzassa, pakkotyötä Eritreassa, lapsityövoiman käyttöä Boliviassa ja työnantajien yhdistymisvapauden rajoituksia Venezuelassa. Suomen hallitusta komiteassa edusti Päivi KANTANEN TEMistä.

Konferenssin hyväksyi päätelmät pk-yritysten mahdollisuuksista luoda ihmisarvoisia ja tuottavia työpaikkoja. Päätelmien tavoitteena on linjata ILO:n, sen jäsenvaltioiden sekä työmarkkinaosapuolten mahdollisuuksia edistää työllisyyttä ja työoloja pk-yrityksissä. Päätelmiä valmistelleessa komiteassa Suomen hallitusta edusti Leena PENTIKÄINEN TEMistä.

Konferenssi hyväksyi suosituksen epävirallisen talouden muuttamisesta viralliseksi taloudeksi. Suositus on ensimmäinen maailmanlaajuinen oikeudellinen asiakirja, jolla pyritään puuttamaan ongelmaan. Ongelma koskee erityisesti kehitysmaissa satoja miljoonia työntekijöitä, jotka ovat työn epävirallisuuden vuoksi työsuojelun, verotuksen ja sosiaaliturvan ulkopuolella. Aihe on tärkeä myös EU-maille ja muille teollistuneille maille, joissa torjutaan pimeää työtä julkisen talouden tasapainon saavuttamiseksi, työehtojen noudattamiseksi ja reilun kilpailun turvaamiseksi. Suositusta valmistelleessa komiteassa Suomen hallitusta edusti Sami TERÄVÄINEN TEMistä.

Konferenssi hyväksyi päätelmät työntekijöiden suojeleminen strategisista tavoitteista osana ILO:n vuoden 2008 sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja oikeudenmukaista globalisaatiota koskevan julistuksen seurantaan. Päätelmät kattavat mm. palkkausta, työajan järjestämistä, työsuojelua ja äitiyden suojeleminen koskevia asioita. Niillä pyritään ohjaamaan ILO:n toimintaa sekä tukemaan työntekijöiden suojeleminen globaalilla tasolla ottaen huomioon ILO:n tavoite tehostaa toimintansa vaikuttavuutta. Komiteassa Suomen hallitusta edusti Liisa HEINONEN TEMistä.

II KOMITEATYÖ

1. YLEISSOPIMUSTEN JA SUOSITUSTEN SOVELTAMISTA KÄSITTELEVÄ KOMITEA (ns. CAS-komitea)

(Päivi Kantanen)

Komitean työ perustuu ILO:n perussäännön 19 artiklaan, joka edellyttää komitean käsittelevän niitä kysymyksiä, jotka koskevat

1. työkonferenssin hyväksymien yleissopimusten ja suositusten saattamista jäsenvaltioiden asianomaisten valtioelinten käsiteltäväksi,
2. jäsenmaiden raportteja niiden hyväksymiensä ILO:n yleissopimusten soveltamisesta ILO:n perussäännön 22 artiklan mukaisesti,
3. jäsenmaiden ILO:n perussäännön 19 artiklan mukaisesti antamia raportteja ILO:n hallintoneuvoston pyytämistä yleissopimuksista.

Komitean puheenjohtaja	Gloria GAVIRIA RAMOS, Kolumbian työministeriöstä
Varapuheenjohtajat	Sonia REGENBOGEN, työnantajien edustaja, Kanada Yves VEYRIER, työntekijöiden edustaja, Ranska
Komitean raporttija	Cecilia KAMANGA, hallituksen edustaja, Zambia
Suomen edustajat	Päivi KANTANEN, TEM/TMO Suvi LAHTI-LEEVE, MaRa Katja LEHTO-KOMULAINEN, SAK
Tausta-asiakirjat	<i>Report III (Part 1A) 5.2.2015: Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations</i> <i>Report III (Part 1B) 5.2.2015: Giving a voice to rural workers</i> <i>Report III (Part 2) 13.3.2015: Information document on ratifications and standards-related activities</i>

Tausta-asiakirjat ovat saatavilla linkeistä:

<http://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/104/reports/lang--en/index.htm>

<http://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/104/committees/standards/lang--en/index.htm>

ILO:n kesäkonferenssin applikaatiokomitean keskeisenä tehtävänä on keskustella ILO:n sopimusten ja suositusten soveltamisesta ja noudattamisesta ja käsitellä yksittäisten maiden tilannetta. Komitean työn pohjana ovat ILO:n hallintoneuvoston asettaman asiantuntijakomitean laatimat tausta-asiakirjat. Työnantaja- ja työntekijäjärjestöt olivat sopineet ennen kokousta ns. pitkistä maalistasta eli 40 tapauksesta ILO:n sopimusten valvomiseksi. Listan laadinnassa pyritään huomioimaan maiden alueellinen kattavuus ja erilaisten sopimusten edustavuus.

Komiteatyön aluksi sovittiin ns. lyhyestä listasta eli 24 maatapauksesta. Näitä ovat seuraavat maat ja sopimukset: Etelä-Korean tapaus koskee syrjintää työelämässä (sopimus nro 111), Eritrean, Mauritanian ja Qatarin tapaukset pakkotyötä (sopimus nro 29), Mauritiuksen tapaus kollektiivisia neuvotteluoikeuksia (sopimus nro 98), yhdeksän tapausta (Algeria, Bangladesh, Valko-Venäjä, El Salvador, Guatemala, Kazakstan, Meksiko, Swazimaa, Venezuela) järjestäytymisoikeuksia (sopimus nro 87), Bolivian tapaus työhön pääsyn vähimmäisikää (sopimus nro 138), Albanian, Kamerunin ja Kamerunin tapaukset lapsityön pahimpia muotoja (sopimus nro 182), Hondurasin ja Intian tapaukset työsuojelutarkastuksia (sopimus nro 81), Italian ja Espanjan tapaukset työllisyyspolitiikkaa (sopimus nro 122), Filippiinien tapaus terveyttä ja turvallisuutta kaivoksissa (sopimus nro 176) ja Turkin tapaus turvallisuutta,

terveyttä ja työympäristöä (sopimus nro 155). Näistä ns. vakavia tapauksia ovat Kamerunin, Kambodžan, Eritrean, Bolivian ja Venezuelan tapaukset, jotka käsiteltiin ensimmäisellä viikolla. EU:n puheenjohtajamaan Latvian edustaja käytti EU:n jäsenmaiden puolesta puheenvuoron Kambodžan, Kamerunin, Eritrean, Bangladeshin ja Valko-Venäjän tapauksista mm. perusoikeuksien turvaamiseksi ja sopimusvelvoitteiden noudattamiseksi. Norjan edustaja käytti pohjoismaiset puheenvuorot Guatemalan ja Qatarin tapauksista.

Asiantuntijakomitean mukaan vakavimmat tapaukset koskivat lapsityövoiman pahimpia muotoja Kamerunissa ja Kambodžassa, pakkotyötä Eritreassa, lapsityövoiman käyttöä Boliviassa ja työnantajien yhdistymisvapauden rajoituksia Venezuelassa. Konferenssi päätti kiinnittää erityistä huomiota yhdistymisvapauden loukkauksiin Kazakstanissa ja Swazimaassa sekä pakkotyön käyttöön Mauritaniassa. EU-maista esillä oli Espanjan ja Italian työllisyyspolitiikka.

Raportointivelvoitteet ja yleisraportti

Komitea käsitteli ensimmäisellä viikolla myös jäsenmaiden raportointivelvoitteiden laiminlyöntejä sekä keskusteli erityisteemana maataloustyöntekijöitä koskevasta yleisraportista *“Giving a voice to rural workers”*. Raportissa on käyty läpi maataloustyöntekijöitä koskevien sopimusten velvoitteet yhdistymisvapaudesta ja kollektiivisista neuvotteluoikeuksista sekä jäsenmaiden lainsäädäntö ja suositukset ratifiointien edistämiseksi. Maataloussektori on merkittävä. Noin puolet maailman väestöstä asuu maaseudulla ja 32 % työllistyy maataloustyössä. Maataloustyöntekijöiden järjestäytymisoikeudesta ja kollektiivisista neuvotteluoikeuksista on keskusteltu edellisen keran vuonna 1983. Raportti perustuu jäsenmaiden antamiin raporteihin maataloutta koskevista yleissopimuksista nro 11 ja nro 141 sekä suosituksesta nro 149. Raportissa suositetaan laatimaan kansallisia politiikkoja maataloustyöntekijöille, ILO:n työtoimistoa tarjoamaan jäsenmaille teknistä tukea sopimusten ratifioimiseksi ja standardien arviointien yhteydessä selvittämään mahdollisuutta yhdistää sopimukset. ILO:n 185 jäsenmaasta 122 maata on ratifioinut sopimuksen nro 11 ja vain 40 maata sopimuksen nro 141. Suomi on ratifioinut molemmat sopimukset.

Maatapausten johtopäätökset

Bolivian (nro 138) katsottiin rikkovan työhön pääsyn 14-vuoden vähimmäisikävaatimusta, koska lakimuutoksilla sallitaan 10-vuotiaiden työskentely ammatinharjoittajina ja 12-vuotiaiden työskentely työsuhteessa. Lisäksi kevyet työt ovat sopimuksen mukaan mahdollisia 12-14-vuotiaille edellyttäen, että työ ei vaaranna nuorten terveyttä tai kehitystä taikka estä koulunkäyntiä. Tästä ei ole lakivaatimusta. Vaatimus työnantajan veloitteesta pitää 18 vuotta nuoremmista työntekijöistä luetteloa (nimi, ikä tai syntymäaika) on velvoittava. Työnantajat halusivat strategiaa nuorisotyöhön ja työsuojelutarkastusten resurssien lisäämistä. Kyse on erittäin vakavasta tapauksesta ja ILO:n teknistä yhteistyötä tarvitaan. Työntekijät huomioivat hallituksen esiin tuomat köyhyyden vähentämistoimet, mutta toimista huolimatta lapsityö on kehittymässä väärään suuntaan. CAS-komitean johtopäätöksissä maata pyydettiin kumoamaan sopimuksen vastainen lainsäädäntö työhön pääsyn vähimmäisiästä ja kevyttä työtä koskevat vaatimukset sekä valmistelevaan välittömästi uusi laki konsultoiden työmarkkinaosapuolia vähimmäisikävaatimuksen nostamiseksi sopimuksen edellyttämälle tasolle. Lisäksi maata kehoitettiin varmistamaan riittävät henkilö- ja tekniset resurssit työsuojelutarkastuksiin ja tarkastajien kouluttamista. Maata pyydettiin vastaanottamaan ILO:n teknistä apua sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi ja raportimaan yksityiskohtaisesti asiantuntijakomitean seuraavaan istuntoon.

Kambodzan (nro 182) osalta tarkastelussa oli lasten ihmiskauppa ja myynti mm. seksikauppaan ja pakkotyön teettäminen mm. huume kuntoutuskeskuksissa. Hallitusta pyydetään antamaan tietoja tutkimuksista, syyttämistä ja rangaistuksista sekä toimista uhrien sopeuttamiseksi takaisin yhteiskuntaan ja suojelemiseksi ihmiskaupalta. Lisäksi maata pyydetään vahvistamaan koulutusjärjestelmää. Koulupudokkaiden määrä on lisääntynyt huolestuttavasti ja ylipäättänsä koulutukseen osallistumisaste on lyhyellä aikavälillä laskenut merkittävästi. Asia oli esillä jo kesällä 2012. Johtopäätöksissä hallitusta pyydetään yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa lisäämään toimia ja estämään lapsityön pahimpia muotoja mm. suorittamalla työsuojelutarkastuksia epävirallisella ja virallisella sektorilla. Komitean johtopäätöksissä maata kehoitettiin laittamaan täytäntöön ihmiskaupan vastainen lainsäädäntö ja antamaan tietoja tutkimuksista, syyttämistä sekä tuomioista ja rangaistuseuraamuksista. Maata pyydettiin selvittämään ja tarjoamaan luotettavaa tietoa pakkotyön laajuudesta, väärinkäytöksistä ja toimista, jotka tapahtuvat huume kuntoutuskeskuksissa tai vastaavissa. Lapset on vapautettava näistä laitoksista ja tarjottava heille tukea. Kansallisen toimintasuunnitelman puitteissa vuosille 2014-2018 pyydettiin kehittämään konkreettinen suunnitelma siitä, miten lasten osallistumista koulutukseen voidaan lisätä.

Eritrean (nro 29) johtopäätökset koskivat pakkotyötä. Sopimuksen mukaan on mahdollista jättää soveltamisalan ulkopuolelle sotilastarkoituksiin kuuluvan palvelun. Maassa on käytetty tätä mahdollisuutta ja pakollinen kansalaispalvelu on 18 kuukautta, minkä hallituksen edustaja katsoi olevan normaali vaatimus ja yhteensopiva sopimuksen kanssa tietyissä tilanteissa, kuten hätätila. Eritrean hallitus pyysi ymmärtämään heidän tilannettaan, ihmisarvoisen työn edistäminen on tärkeää rauhan ja vakauden edistämiseksi, sääolosuhteet vaativia ja palvelu on yhteisön hyväksi pakollinen. Sitä ei tehdä taloudelliseksi hyväksi yrityksille. Komitean johtopäätöksissä maan palvelusvelvoite katsottiin ongelmalliseksi, koska sen kesto on määrittelemätön ja se koskee kaikkia toimialoja (rakentaminen, vesi- ja ruokahuolto). Maata pyydettiin ottamaan vastaan ILO:n teknistä apua sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi sekä muuttamaan tai kumoamaan kansallinen laki, joka mahdollistaa pakkotyön, jota toteutetaan kansallisen palveluohjelman puitteissa. Maata pyydettiin vapauttamaan vangitut pakollisesta palveluksesta kieltäytyneet.

Albania (nro 182) sai johtopäätökset lapsityön pahimmista muodoista eli lasten myynnistä ja seksikaupasta. YK:n lapsen oikeuksien komitean raportissa on esitetty vakava huoli lapsiin kohdistuvasta seksikaupasta ja tapausten tilastoinnista. Albania on lapsikaupan lähdemaa ja huomattava määrä lapsia altistuu vaaralliselle toiminnalle ja taloudelliselle hyväksikäytölle. Lasten kansainvälinen myynti (erityisesti romanitaustaiset ja mustalaiset) on ongelma, vaikka maassa on ollut toimintasuunnitelma asiaan puuttumiseksi ja vuonna 2014 laissa on kielletty lasten kauppaaminen. Hallitusta pyydettiin laittamaan tehokkaasti täytäntöön ihmiskaupan vastaiset käytännön toimet ja jatkamaan toimia, jolla edistetään lasten osallistumista koulunkäyntiin (erityisesti romanitaustaiset ja egyptiläiset) ja turvataan koulutuksen maksuttomuus ja koulutuksen saatavuus omalla kielellä. Hallitusta pyydettiin käytännön toimia lapsikaupan pysäyttämiseksi, lasten pakkokerjäämisen poistamiseksi ja kadulla työskentelemisen estämiseksi. Toimista pyydettiin raportoimaan. Hallitusta pyydettiin myös lisäämään työsuojelutarkastajia ja heidän koulutustaan lapsikaupan valvomiseksi.

Algerian (nro 87) osalta käsiteltiin yhdistymisvapausrikkomuksia. Kyse oli kesän 2014 keskustelujen seurannasta, jolloin johtopäätökset tehtiin vain vakavista tapauksista. Ammattiyhdistyksen perustaminen edellyttää henkilön olevan joko syntyperältään algerialainen tai kymmenen vuoden kansalaisuutta. Asiantuntijakomitea huomauttaa järjestäytymisoikeuden kuuluvan myös maahanmuuttajille ja pyytää muuttamaan työläisäädäntöä, jonka on tarkastelussa hallituksen vastauksen mukaan.

Lisäksi viranomaiselta vaadittava lupa järjestön perustamiseksi tai tiettyjä sektoreita koskevat kiellot tai rajoitukset (esim. vain ammattialakohtaisen ay-järjestön perustaminen) on vastoin sopimusta. Komitea pyysi vastaamaan maata myös ay-toimintaan kohdistuviin häirintäsyytöksiin. Hallituksen edustaja kertoi, että työlainsäädännön tarkastelu on jatkuvaa ja konsensuksen löytämiseen pyritään. Johtopäätöksissä hallitukselta pyydettiin tietoja uudesta työlakiluonnoksesta ja arviota sen sopimuksenmuokaisuudesta ja pyydettiin varmistamaan järjestöjen rekisteröinnit ja nopeuttamaan viireillä olevien rekisteröintien käsittelyä. Maata pyydettiin palauttamaan irtisanottujen ay-jäsenten työsuhteet sekä raportoimaan kehityksestä.

Swazimaan (nro 87) asia on vakava, pitkäaikainen ja kyse on ydinsopimuksesta. Asia on vuodesta 1996 alkaen ollut komiteassa usein ja tämä on nyt 14. kerta. Vuonna 2013 CAS-komiteassa, johtopäätöksissä edellytetään TOSCUA-järjestön rekisteröimistä ja tämän vuoksi tarvittavien lakimuutosten tekemistä. Työmarkkinajärjestöjen näkemykset on otettava huomioon työmarkkinasuhteita koskevan lain valmistelussa ja laki tulee hyväksyä viipymättä. Hallituksen on taattava oikeus järjestäytyä, edistytävä konkreettisesti käytännön toimissa sosiaalidialogin kehittämiseksi ja myös muiden oikeuksien edistämiseksi dialogin avulla. Siviilioikeudet, ilmaisu- ja koontumisoikeus tulee turvata kaikille ihmisoikeuksien kunnioittamiseksi ja kouluttaa poliisihallintoa aktiivisesti näistä asioista. Yhdistymisvapaudella ja demokratialla sekä itsenäisellä oikeuslaitoksella on olennainen yhteys ihmisoikeuksien edistämiseen.

Meksikon (nro 87) johtopäätökset koskevat yhdistymisvapausrikkomuksia. *Asiantuntijat* pyytävät hallitusta muuttamaan lainsäädäntöä, joka rajoittaa valtion virastojen työntekijöiden oikeutta perustaa useampia ay-järjestöjä virastoon ja niistä eroamista. Hallituksen edustaja kertoi maan tunnustavan järjestäytymisoikeuden. Yhteiskunnan kehittyminen vaatii järjestöjen vapaan toimintamahdollisuuden. Järjestäytymisoikeuksia ei ole rikottu. Työlainsäädäntöä on muutettu. Kansallinen sovitteluelin valvoo sääntöjen noudattamista. Työntekijät korostivat ns. suojelusopimusten olevan käytännön ongelma, koska työnantajat ja (rikollis)järjestöt sopivat niissä työehdoista ja ilman ay-jäsenten mukanaoloa. Sen jälkeen on vaikea perustaa toista järjestöä ja sopia työehdoista. Suojelusopimuksen tehneet osapuolet uhkailevat ay-jäseniä. Sähköisiä järjestelmiä käytetään myös väärin. Paikallisella tasolla nämä suojelusopimukset rekisteröidään, vaikka viranomaiset tietävät niiden luonteen. Suomen työntekijäpuolen edustaja käytti puheenvuoron, jossa totesi suojelusopimusten estävän riippumattoman yhdistyksen perustamista ja korosti ILO:n sopimusten noudattamisen tärkeyttä ja pyysi hallitusta täyttämään velvoitteensa, ml. suomalaiset yritykset. Komitean johtopäätöksissä maata pyydettiin rekisteröimään ammattiyhdistyksien jäsenet myös liittovaltioissa ja saattamaan rekisteröinnit sähköisesti saataville sekä valmistelemaan työmarkkinajärjestöjä kuullen muut tarvittavat lainsäädäntömuutokset sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi. Johtopäätösten suositusten noudattamisen edistymisestä maata pyydettiin antamaan raportti asiantuntijakomitealle.

Banladeshin (nro 87) tapaus koski yhdistymisvapautta ja useita syytöksiä ay-jäseniin kohdistuvista väkivaltaisuuksista. Hallitus kertoi valitusten määrän ja niiden ratkaisut. Maa on perustanut puhelinlinjan auttamaan työntekijöitä ja tekemään valituksia. Yli 7 000 järjestöä on rekisteröity vaateteollisuuden alalla. Rekisteröityminen on käyttäjäystävällisempää ja mahdollista sähköisesti. Tarvitaan tietoisuuden lisäämistä työlainsäädännöstä. Komitean johtopäätöksissä pyydettiin maata turvaamaan yhdistymisvapaus ja neuvotteluoikeudet asiantuntijakomitean esittämällä tavalla ja huomioiden työmarkkinaosapuolten prioriteetit tarvittaville toimille. Myös tuotantoalueilla tulee tunnustaa järjestäytymisoikeudet ja siellä toimivien järjestöjen oikeus liittyä niiden ulkopuolella toimiviin tahoihin. Maata pyydettiin tutkimaan ay-jäseniin kohdistuvat syrjintätapaukset ja rikkomukset ja palauttamaan laittomasti irtisanottujen työsuhteet.

Valko-Venäjän (nro 87) tapaus on pitkäaikainen yhdistymisvapausrikkomus. Rauhallisiin joukkotoimiin osallistuminen ja myös ulkomaisten toimijoiden antaman tuen vastaanottamisen tulisi olla mahdollista ja osalta maalta pyydettiin nopeaa toimintaa konkreettisten toimien edistämiseksi näissä asioissa. Lisäksi sosiaalista dialogia ja järjestöjen monimuotoisuutta haluttiin edistettäväksi. Vähimmäismäärä yhdistyksen perustamiseksi oli muutettu 10 %:n sijasta 10 henkilöksi. Komitea pyysi maata toteuttamaan tutkintakomission suositukset. Nyt 12 suosituksesta vain kaksi on toteutettu 10 vuoden aikana. Komitea odottaa muiden suositusten täytäntöönpanoa välittömästi, ennen seuraava konferenssia ja raporttoimista kehityksestä ja kolmikantaisten neuvostojen toiminnasta. Ay-jäsenten ja johtajien häirintä on lopetettava. Maata pyydettiin vastaanottamaan ILO:n teknistä apua.

Kamerunin (nro 182) tapaus on lapsityön pahimmista muodoista, lapsikaupasta, vaarallisten töiden tekemisestä mm. veden alla ja korkeissa paikoissa ja lain puutteista kieltää tarjota lapsia lapsipornografiaan. Huomattava määrä lapsia tekee vaarallisia töitä. Maan tulee kehittää politiikkoja taistelemaan lapsikauppaa ja lasten käyttämistä vaarallisissa töissä vastaan. Vuosikymmenen valmistelussa oleva lainsäädäntö kiellosta tarjota lapsia laittomaan toimintaan tulisi hyväksyä. Kansallisia toimia tulee tehdä yhteistyössä IPAC:n kanssa. Komitea huomioi PANATEC:in työn, HIV/AIDS lasten aseman sekä kotitaloustyöntekijöiden aseman parantamiseksi. Lasten koulutuksen tärkeyttä ja sen saatavuuden maksuttomuutta korostettiin.

Korean (nro 111) johtopäätökset koskivat maahanmuuttajien, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien ja naisten asemaa työmarkkinoilla. Työntekijöiden hyväksikäyttö, maahanmuuttajien syrjintä ja syrjintä poliittisten mielipiteiden takia on ongelma. Hallitus toi esille toimet maahanmuuttajien työlupavaatimusten muutoksista ja työolosuhteita koskevat parannukset. Komitea huomioi hallituksen antamat tilastotiedot ja tehdyt toimet käsitellä työelämän syrjintää ja eriarvoisuutta. Miesten ja naisten tasa-arvoisten mahdollisuuksien edistämiseksi maata pyydettiin seuraamaan tilannetta ja raportoimaan tehdyistä toimista. Asia on ollut esillä komiteassa vuosina 2009 ja 2013. Myönteistä olivat lakimuutokset, joiden mukaan on mahdollista vaihtaa työnantajaa väärinkäytöstilanteissa, ja maahanmuuttajille tiedottaminen oikeuksista ja palveluista. Lyhyiden työsuhteiden vaikutuksia pyydettiin arvioimaan. Lyhyet ja epä säännölliset työsuhteet ovat erityisesti naisten ongelma. Naisten osallistumisesta työelämään ja naisten työllisyyden edistämistoimista pyydettiin lisätietoja. Opettajien syrjinnästä mielipiteen perusteella pyydettiin lisätietoja. Hallitukselta pyydettiin lisätietoja tehdyistä toimista.

Hondurasin (nro 81) johtopäätöksissä työsuojelutarkastuksista korostettiin tarvetta vahvistaa työsuojeluviranomaisten resursseja ja henkilöiden palkkausta ja heidän riippumattomuudestaan huolehtimista. Työsuojelutarkastuksia koskevaa lainsäädäntöä on muutettava. Johtopäätöksissä korostettiin ennakoivan tarkastussuunnitelman tekemistä ja myös epävirallisen sektorin sisällyttämistä tarkastuksiin.

Intian (nro 81) tapaus koski myös työsuojelutarkastuksia ja niiden osalta tietojen saantia sekä kansallisella että alueiden tasolla. Lisätietoja haluttiin siitä, miten yksityiset toimistot valvovat työsuojeluasioita. Hallitukselta pyydettiin myös arviota yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa työsuojelutarkastusten laajuudesta ja laadusta. Työlainsäädäntöön tehtävät muutokset valtion- ja liittotasolla tulisi tehdä työmarkkinaosapuolia konsultoiden ja varmistaa sopimuksen noudattaminen.

Kazakstan (nro 87) sai erityishuomion poissaolostaan vastata komiteassa asiantuntijakomitean huomioihin. Korkea järjestäytymisvaatimus ja kieltä ottaa vastaan kansainvälisten järjestöjen tukea estävät järjestäytymistä. Maa on rikkonut työntekijöiden

ja työnantajien oikeutta järjestäytyä. Maata pyydettiin muuttamaan lakia ja turvaaman työnantajille vapaa oikeus järjestäytyä. Tuomarien, palomiesten ja virkamiesten järjestäytymisoikeus tulee turvata. Johtopäätöksiin lisättiin erityislauseke asian vakuuden takia. Hallituksen edustaja pyysi anteeksi, että he eivät olleet paikalla teknisten syiden takia asian käsittelyssä. He saapuivat 9.6.2015 kokoukseen. Hän kertoi, että järjestäytymisoikeus on turvattu. Valtion tietyillä viranomaisilla, kuten tuomareilla, poliiseilla on erityisasema. Lakia ollaan muuttamassa ja jatkossa ei tarvita ehkä erityislainsäädäntöä. Paikallisten ja alueellisten yhdistysten asemasta tehtyihin huomiointeihin liittyen hallituksen edustaja toi esille, että maan yhdistykset ovat hajaantuneet eri alueilla. Kansallisilla yhdistyksillä ei ole ongelmia.

El Salvadorin (nro 87) johtopäätökset koskivat järjestöjen oikeutta valita vapaasti edustajansa. Edustajien nimittäminen ei ole vapaata. Järjestöjen konsultointi ja dialogi heidän kanssaan ei toimi. Maassa ilmapiiri järjestäytymiselle on kielteinen. Komitea pyytää välittömästi rankaisemaan syyllisiä sekä turvaamaan järjestöjen autonomian nimittämällä jäseniä yhteisiin ja kolmikantaisiin lautakuntiin. Maata pyydettiin uudistamaan kolmikantaisesti presidentin asetuksen sekä ottaa vastaan ILO:n teknistä yhteistyötä ja raportoi edistymisestään marraskuussa asiantuntijakomitealle.

Qatarin (nro 29) tapaus koski pakkotyötä. Maahanmuuttajat ovat vaikeassa asemassa, koska heillä ei ole oikeutta poistua maasta tai vaihtaa työnantajaa. Komitean johtopäätöksissä pyydettiin kumoamaan Kafala-järjestelmä ja korvaamaan se työluvilla, jossa sallitaan työnantajan vaihtaminen. Lisäksi pyydettiin kumoamaan ”no objection”-todistuksen ja maastapoistumisviisumin vaatiminen. Maata pyydettiin panemaan tehokkaasti täytäntöön säännökset passien poisottamisesta ja sen kieltämisestä. Maata pyydettiin tekemään yhteistyötä työvoiman lähettäjämaiten kanssa sen varmistamiseksi, että rekrytointimaksuja ei peritä työntekijöiltä ja että sovittuja sopimuksia ja niiden ehtoja ei muuteta maahan saavuttaessa. On turvattava maahanmuuttajien oikeudet ja neuvonta ja pääsy oikeuteen. Tähän kuuluu myös tulkkausavun ja muiden toimien lisäksi vastatoimien kieltä koskevat vaatimukset. Rikkomiset tulee tutkia tehokkaasti ja seuraamukset panna täytäntöön. Työntekijöiden valituksista perittävät maksut tulee määrätä poistettavaksi. Rikkomukset on tutkittava, syyllisiä rangaistava ja estettävä heitä palkkaamasta työntekijöitä jatkossa. Työsäännösten rikkomiset tulee rangaista tehokkaasti. Kotitaloustyöntekijöillä tulee olla yhtäläiset työoikeudet. Työsuojeluviranomaisten resursseja pyydettiin lisäämään.

Espanjan (nro 122) osalta kyse oli työllisyyspolitiikasta ja työelämän uudistuksista, jotka kohdistuvat erityisesti nuoriin ja osaamisen kehittämiseen. Kyseessä on laajat toimet työllisyyskriisin ratkaisemiseksi, mitä on priorisoitu EU:n strategiassa. Komitea huomioi työllisyyden positiivisen kehityksen vuoden 2015 alkupuolella. Komitea pyysi jatkamaan rakentavaa sosiaalidialogia työmarkkinaosapuolten kanssa sopimuksen mukaisen työllisyyspolitiikan edistämiseksi. Maan tulee arvioida yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa tehtyjä toimia ja tehdä tarvittavia jatkotoimia, kuten ohjelmien laatiminen työllisyyspolitiikan edistämiseksi. Hallituksen tulee pyrkiä löytämään laajin mahdollinen konsensus ammatillisen koulutuksen ohjelmien laatimisessa ja jatkamaan työmarkkinaosapuolten kanssa dialogia.

Italian (nro 122) tapauksessa tarkateltiin työllisyyspolitiikan toimia vuosina 2012 - 2014 ja partien osallistuminen uudistamistoihin. Hallitusta pyydettiin varmistamaan työmarkkinaosapuolten konsultointi ja laaja lähestymistapa työllisyyspolitiikkaan parantaakseen työllisyystilannetta ja edistääkseen työllisyyttä tukevaa osallistavaa kasvua. Lisäksi maata pyydettiin varmistamaan kolmikantainen konsultointi työllisyyspolitiikan kehittämisessä ja täytäntöönpanossa. Näiden toimien tulee perustua säännönmukaisesti päivitettäviin työmarkkinatietoihin (määrät, työn kesto, nuorison ja tasa-arvon osalta tiedot, kuten myös aluiden tiedot). Maata pyydettiin myös tutki-

maan toimia, joilla edistetään tuottavaa ja kestävää työllistymistä mm. osuustoiminnallisten yritysten (cooperativens) avulla.

Mauritiuksen (nro 98) osalta johtopäätökset koskivat kollektiivisia neuvotteluoikeuksia. Maata pyydettiin pidättäytymään jatkossa sopimuksen vastaisilta toimilta ja lopettamaan puuttuminen yksityissektorin kollektiivisiin neuvotteluihin. Hallitusta pyydettiin ylläpitämään sosiaalista dialogia työmarkkinaosapuolten kanssa kollektiivisista neuvotteluoikeuksista ja palkkauksesta sekä ryhtymään tuotantoalueilla konkreettisiin toimiin kollektiivisten neuvotteluoikeuksien edistämiseksi.

Turkkia (nro 155) pyydettiin varmistamaan työturvallisuuslainsäädännön yhdenmukaisuus sopimuksen velvoitteiden kanssa erityisesti sen soveltamisalan ja työntekijöiden oikeuden pidättäytyä itse vaarallisilta ja välitöntä vaaraa aiheutuvista töistä osalta. Hallitusta pyydettiin myös arvioimaan työpaikkojen turvallisuutta edistävän kansallisen toimintasuunnitelman tehokkuutta sekä parantamaan tilastointi- ja valvontajärjestelmää, joilla seurataan työturvallisuutta ja ammattitaitteja. Hallitusta pyydettiin myös lisäämään työsuojelutarkastusten määriä ja asettamaan seuraamuksia lain rikkomisista, erityisesti alihankintatilanteissa. Lisäksi hallitusta kehoitettiin toisaalta pidättäytymään väkivaltaisista toimista lainmukaiseen ay-toimintaan ja toisaalta rauhallisiin ja oikeutettuihin ay-toimiin työturvallisuusasioiden käsittelemiseksi.

2. PK-YRITYSTEN MAHDOLLISUUDET LUODA IHMISARVOISIA JA TUOTTAVIA TYÖPAIKKOJA - YLEISKESKUSTELU

(Leena Pentikäinen)

Komitean puheenjohtaja	Zornitsa Dimitrova ROUSSINOVA, Bulgarian hallituksen edustaja
Varapuheenjohtajat	Garance PINEAU, työnantajien edustaja, Ranska Grant BELCHAMBER, työntekijöiden edustaja, Australia
Komitean raportoija Suomen edustajat	Alejandro Bonilla GARCIA, Meksikon hallituksen edustaja Leena PENTIKÄINEN, TEM Tuomas TELKKÄ, PALTA Pirjo VÄÄNÄNEN, SAK
Tausta-asiakirja	<i>Report IV: Small and medium-sized enterprises and decent and productive employment creation</i>

Tausta-asiakirja on saatavana linkistä:

http://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/104/reports/reports-to-the-conference/WCMS_358294/lang--en/index.htm

Tiivistelmä

Globaalisti suurin osa kaikista työpaikoista on pk-yrityksissä ja suurin osa uusista työpaikoista syntyy pk-yrityksiin. Komitea oli yksimielinen siitä, että työelämän laadun, kuten työturvallisuuden ja työolojen sekä henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä kestävä kehitys ja vihreän talouden edistäminen parantaa tuottavuutta pk-yrityksissä.

Pk-yritysten tuottavuus ja työpaikkojen laatu on arviolta alhaisempi kuin suuremmisissa yrityksissä. Pk-yrityksiä koskeva tieto on kuitenkin puutteellista; suurin osa luotettavasta tilastotiedosta on peräisin EU:n alueelta. Komitea esittikin, että hallitusten tulisi tuottaa tietoa ja ILO:n pitäisi kerätä tutkittua tietoa pk-yritysten tilanteesta globaalisti. Suomi oli esillä hyvänä käytäntönä, koska Suomessa kerätään pk-yritysbarometrin sekä työolobarometrin avulla säännöllisesti tietoa pk-yritysten tilasta.

Hallitusten eri maissa tulee varmistaa yritysten toiminnan mahdollistava liiketoimintaympäristö, johon kuuluu mm. johdonmukainen pk-yrityspolitiikka, selkeä säädöspohja sekä helposti saatavilla olevat julkiset palvelut. Pk-yritysten työoloja pitää kehittää yhteistyössä yritysten ja työmarkkinaosapuolten kanssa ja varmistaa, että kaikki pk-yritysten työntekijät pääsevät työehtosopimustoiminnan piiriin. ILO:n, hallitusten ja työmarkkinajärjestöjen tulisi edistää näitä tavoitteita omissa kehittämistoimissaan. Pk-yrityspolitiikan tulisi olla räätälöity yritysten tarpeisiin, koska pk-yritykset ovat heterogeenisiä. Kaikissa pk-yrityksiä koskevissa päätöksissä tulisi kuulla yrityksiä tai niiden edustajia sekä työmarkkinaosapuolia.

Komitea lisäsi pk-yritysmääritelmään ja raportin johtopäätöksiin erillisen maininnan osuuskunnista ja niiden kehittämisestä. Niiden merkitys on suuri etenkin kehittyvillä markkinoilla sekä maaseutualueilla.

Komitea esitti myös, että ILO:n tulisi arvioida kehittämistoimensa ja tehdä tarvittavat johtopäätökset olemassa olevien ohjelmien tilanteesta ja pyrkiä mieluummin laajentamaan onnistuneita käytäntöjä kuin perustamaan uusia ohjelmia.

ILO:n tulee laatia komitean esittämien suositusten pohjalta toimintasuunnitelma pk-yritysten kehittämiseksi. Toimintasuunnitelmaan sisällytetään tavoitteet, resurssit ja

aikataulut. Toimintasuunnitelma esitetään hallintoneuvostolle (Governing Body) marraskuussa 2015. Toimintasuunnitelma ei saa kasvattaa ILO:n menokehystä.

Kokousraportti

ILO:n Marcus Pilgrim esitteli ILO:n taustaraportin ja johtopäätökset pk-yritysten tilasta ja kehittämistarpeista (*Report IV: Small and medium-sized enterprises and decent and productive employment creation*). Samalla ILO esitti keskusteluaiheet, joihin komiteassa tullaan hakemaan vastauksia. Näitä olivat: Mikä on pk-yritysten rooli työpaikkojen luomisessa? Mitä rajoituksia pk-yritykset kohtaavat toiminnassaan? Mitkä pk-yrityspolitiikat ovat toimivia? Miten hallitukset ja työmarkkinaosapuolet voivat edistää työelämän laatua ja työsuojelua? Mitä ILO:n pitäisi ottaa huomioon toimintapolitiikkaan?

Kukin maaryhmä esitti omat näkemyksensä ILO:n esittämiin kysymyksiin, samoin kuin työntekijöiden sekä työnantajien ryhmät esittivät omat näkemyksensä. Agendalle haluttiin lisätä osuuskunnat, niiden tilanne globaalisti sekä toimintamallin kehittäminen. Erityisesti Afrikan maaryhmät ajoivat tätä. Kuultuaan kaikki vastineet ILO laati johtopäätökset, jotka esiteltiin komitealle. Johtopäätösten muokkaaminen käynnistyi erikseen nimetyssä työryhmässä ("drafting group"), johon nimettiin edustajat työnantajien, työntekijöiden sekä hallitusten ryhmistä, EU:sta Hollanti, joka toimi delegaation puheenjohtajana. Tämän ryhmän johtopäätökset käsiteltiin vielä kertaalleen maaryhmissä ja laadittiin täydennykset (amendments). Nämä käsiteltiin komitean istunnoissa täydennys kerrallaan. EU:n esittämät näkemykset valmisteltiin EU-delegaatioissa tiiviissä on-line yhteistyössä koko EU-delegaation kanssa. EU-delegaatio teki tiivistä yhteistyötä sekä yhteisiä esityksiä myös IMEC-maiden kanssa. IMEC-maista USA ja Norja korostivat erityisesti sitä, että esitetyt suositukset eivät saa johtaa ILO:n budjetin kasvattamiseen, vaan on pysyttävä nykyisen budjettikehyksen puitteissa.

EU korosti kannanotoissaan pk-yritysten merkittävyyttä työllistäjinä, noin 85 % EU-alueen työpaikoista on pk-yrityksissä. Julkisia politiikkatoimia tulisi suunnata pk-yritysten tuottavuuden kehittämiseen. Tässä tärkeimpiä toimia ovat työelämän laadun kehittäminen, mm. koulutus sekä työturvallisuuden parantaminen ja teknologioiden täysimääräinen hyödyntäminen. Yritysten kasvua ja kilpailukykyä sekä kestävä kehitystä tulisi myös edistää ja tässä merkittävänä tekijänä on mm. innovatiivisuuden tukeminen. Hallitusten tulisi luoda mahdollistava toimintaympäristö sekä helposti saatavilla olevat julkiset palvelut yrityksille sekä pyrkiä välttämään tarpeetonta hallinnollista taakkaa pk-yrityksille. EU otti myös esille digitalisaation ja teknologiamuutosten vaikutuksen yritysten toimintaympäristöön ja työntekijöihin. Suomi korosti näitä asioita omissa näkökannoissaan ja saimme ne hyvin istumaan EU-lausuntoihin. EU korosti "think small first" -periaatetta, jolla tarkoitetaan sitä, että kaikessa yrityksistä koskevassa lainsäädännössä huomioidaan, millaisia vaikutuksia sillä on pienille yrityksille.

EU toi lausunnoissaan esille, että EU arvostaa ILO:n toimintaa pk-yritysten, työsuojelun ja ihmisarvoisen työn kehittämisessä globaalisti sekä arvostaa ILO:n työtä erityisesti työnantajien, työntekijöiden ja hallitusten välisen yhteistyön edistäjänä. ILO on ainoa globaali foorumi työntekijöiden ja työnantajien sekä hallitusten väliselle vuoropuhelulle. EU esitti lausunnoissaan myös tukensa ILO:n tavoitteille kehittää kansainvälisiä arvoketjuja sekä edistää pk-yritysten pääsyä arvoketjuihin. EU myös painotti lausunnossaan pk-yritysten ja multikansallisten yritysten yhteistyön lisäämistä, jotta saadaan syntymään uusia, ihmisarvoisia työpaikkoja. Lisäksi EU korosti, että ILO:n tulisi tuottaa pk-yritysten globaalista tilanteesta tutkittua tietoa, erityisesti pk-yritysten tuottavuudesta.

EU:n näkemykset päätyivät melko hyvin lopullisiin johtopäätöksiin.

Suomi oli esillä hyvänä käytäntönä. EU otti lausunnossaan Suomen esille hyvänä politiikkakäytäntönä kahdessa asiassa: siinä, että Suomi tukee yritysten innovaatioita Tekesin avulla sekä siinä, että se seuraa säännöllisesti pk-yritysten tilaa pk-yritysbarometrillä ja työelämän laatua työolobarometrillä.

KOMITEAN JOHTOPÄÄTÖKSET

Pk-yritysten merkitys työpaikkojen luomisessa

Pk-yritykset ovat merkittävä työllistäjä, mutta ne ovat keskenään hyvin erilaisia. Ei ole yhtä pk-yrityksen määritelmää. Ei myöskään yhtä "one-size-fits-all"-yrityspolitiikkaa. Pk-yritysten määritelmät tulisi laatia kansallisesti, ottaen huomioon kansalliset olosuhteet, yhteistyössä työnantajien ja työntekijöiden kanssa. Pk-yritysten toiminnan laadusta on vain vähän tutkittua tietoa, erityisesti tuottavuudesta ja kestävästä kehityksestä (sustainability).

Mitä rajoituksia pk-yritykset kohtaavat ja miten niitä tulisi poistaa?

Pk-yritysten liiketoimintaa rajoittavat tekijät ovat maakohtaisia ja eroavat merkittävästi. Esimerkiksi kehitysmaissa suurimpien rajoitteiden joukossa on energian saanti, kun taas kehittyvissä maissa mm. hallinnolliset rasitteet sekä osaavan työvoiman saatavuus. Suuri osa pk-yrityksissä työskentelevistä ei kuulu työläinsäädännön tai työehtosopimusjärjestelmien piiriin. Tutkimusten mukaan näyttäisi siltä, että pk-yrityksissä esiintyisi enemmän epäinhimillistä työtä tai huonolaatuisia työolosuhteita, mutta tutkimustietoa puuttuu. Pk-yritysten oloista pitäisi saada tutkittua tietoa globaalisti. ILO valmistelelee decent work –indikaattoreita, joten tähänkin tarvitaan tutkittua tietoa.

Heikko liiketoimintaympäristö rajoittaa pk-yritysten toimintaa. Rajoitukset ovat hyvinkin maakohtaisia. Komitea esitti, että pk-yritykset tarvitsevat mahdollistavan liiketoimintaympäristön, johon kuuluu seuraavia toimia: kevyt hallinnollinen taakka, säädökset on tehtävä niin, että arvioidaan niiden vaikutukset pk-yrityksille sekä helpotetaan pk-yritysten pääsyä rahoituksen piiriin. Verkotetaan yrityksiä ja muodostetaan alustoja (erityisesti teknologia-alustoja), helpotetaan pk-yritysten pääsyä kansainvälisiin arvoketjuihin. Kiinnitetään erityisesti huomio osuuskuntiin ja niitä mahdollistavaan toimintaympäristöön, erityisesti maaseutualueilla. Pk-yrityksissä työskentelevien työoloja tulee kehittää ja helpottaa pääsyä työehtosopimusneuvotteluiden (collective bargaining) piiriin. Julkista rahoitusta tulee suunnata pk-yritysten henkilöstön koulutukseen ja sen ajantasaistamiseen, erityisesti teknologia-asioissa ja perustaa elinikäisen oppimisen ja työssä oppimisen järjestelmiä yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa. Yritysten virallistamista tulee edistää. ILO:n EESE-ohjelma on osoittautunut hyväksi työkaluksi mahdollistavan toimintaympäristön kehittämisessä.

Pk-yritysten tuottavuutta tulee edistää esim. resurssi- ja energiatehokkuutta lisäämällä. Ammatillista turvallisuutta/työturvallisuutta pitää lisätä. Tällä ei ainoastaan ehkäistä inhimillisiä tragedioita, vaan voidaan myös lisätä kustannustehokkuutta ja tuottavuutta. Työsuojelun lisäämiseksi ja parantamiseksi tarvitaan lainsäädäntökehitys sekä neuvontaa ja käytännön työkaluja yrityksille.

Hallitusten ja työmarkkinajärjestöjen rooli tuottavan työllisyyden, ihmisarvoisen työn ja pk-yritysten kehittämisessä

Hallitusten tulee luoda yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa mahdollistava toimintaympäristö pk-yrityksille ja ihmisarvoiselle työlle, varmistaa että julkiset palvelut ovat helposti saatavilla ja säädökset selkeitä, toteuttaa johdonmukaista pk-yrityspolitiikkaa ja arvioida sen toimivuutta, kerätä tietoa pk-yritysten tilasta, työn laadusta ja tuottavuuskehityksestä sekä toteuttaa hyvää julkista hankintapolitiikkaa pk-yrityksiltä, edistää sosiaalista vuoropuhelua/kolmikantayhteistyötä ja varmistaa, että työntekijöillä on mahdollisuus toteuttaa työhön liittyviä perustavanlaatuisia oikeuksia (mm. kokoontumisvapaus).

Työmarkkinaosapuolilla voi olla merkittävä rooli pk-yritysten ja niiden henkilöstön kehittämisessä. Niiden pitäisi lisätä pk-yritysten edustusta toimielimissään sekä tukea pk-yritysten pääsyä työehtosopimusneuvotteluiden (collective bargaining) piiriin. Työmarkkinajärjestöjen tulisi myös tarjota pk-yrityksille ja niiden henkilöstölle palveluita, esim. tietoa työhön liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista, koulutusta, mm. yrittäjyyskoulutusta, neuvontaa julkisista palveluista sekä neuvontaa osuuskuntien perustamisesta ym.

Komitean suositukset ILOlle pk-yritysten kehittämiseksi

Komitea päätyi esittämään ILO:n toiminnan kehittämiseksi lukuisia suosituksia. Pääosa painottui ILO:n perustehtävään eli inhimillisen työn, työsuojelun ja työoikeuksien edistämiseen pk-yrityksissä.

Suosituks

ILO:n tulee tukea jäsenmaita kehittämään yrityspolitiikkaa, jolla voidaan edistää tuottavaa työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä. ILO:n pitäisi kiinnittää erityistä huomiota pk-yritysten ja niiden henkilöstön erityistarpeisiin. ILO:n pitäisi integroida yritysten kehittämisen ohjelmia ja eri toimenpiteitä toisiinsa. Toimenpiteiden ja ohjelmien tulisi muodostaa kokonaisuuksia, jotka sisältävät työsuojelun kehittämistä, pk-yritysten toimintaympäristön ja yritysten kilpailukyvyyn kehittämistä, työläinsäädäntöä sekä työsuojelutarkastusten kehittämistä. Toimenpiteet tulee räätälöidä kohderyhmien tarpeisiin (esim. naiset, nuoret, kasvuyritykset). ILO:n tulee toimia läheisessä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa.

ILO:n tulee ottaa huomioon alueelliset ja paikalliset erityistarpeet kaikissa toimissaan.

ILO:n tulee tehostaa ohjelmiensa vaikuttavuuden arviointia. Olemassa olevat ILO:n ohjelmat tulee arvioida, kuten EESE[†], työmarkkinaosapuolten kanssa ja tehdä johtopäätökset mahdollisesta ohjelmien laajentamisesta. ILO:n tulisi jatkossa panostaa enemmän tutkitun tiedon tuottamiseen pk-yrityksistä ja siitä, mitkä politiikkatoimet ovat vaikuttavimpia pk-yritysten kehittämisessä erityisesti koskien yritysten kestävä kehitystä ja työolojen kehittämistä.

ILO:n tulee edistää ohjelmissaan pk-yritysten virallistamista. Lisäksi ILO:n tulisi kehittää käytännönläheisiä malleja, joilla voidaan parantaa tuottavuutta pk-yrityksissä.

[†] EESE: an Enabling Environment for Sustainable Enterprises, työkalu yritysten toimintaympäristön analysoimiseksi, toteutettu mm. Indonesiassa, Swasimaassa ja Palestiinassa, käynnistymässä useissa muissa maissa.

Tässä tulee ottaa huomioon jo toteutetut onnistuneet ohjelmat (SCORE[‡]) ja levittää niiden hyviä käytäntöjä.

ILOn tulisi jatkaa ja tehostaa työtään kansainvälisten arvoketjujen ja sektorikohtaisen kehittämisen parissa. Tähän liittyy mm. pk-yritysten pääseminen paremmin osaksi kansainvälisiä arvoketjuja. Lisäksi ILOn tulisi analysoida työoloja tietyillä sektoreilla sekä analysoida suurten yritysten hankintamenettelyjä siitä näkökulmasta, miten pienet yritykset voisivat parhaiten tarjota tuotteitaan ja palveluitaan. Tähän liittyy mm. pk-yritysten tuotteiden lisäarvon kehittäminen. Analyysin avulla tuotetaan valmistettavaa tietoa seuraavan vuoden työkonferenssin, jonka aiheena ovat kansainväliset arvoketjut.

ILOn tulisi myös jatkaa työtään osuuskuntien kehittämiseksi ja myös kehittää toimintatapoja, joilla olemassa olevat yritykset ja ammattijärjestöt voivat saada tukea osuuskuntien perustamiseen. ILOn tulisi jatkaa ja kehittää teknologiamuutoksiin liittyvää koulutusta pk-yrityksille sekä edistää teknologiansiirtoa (technology transfer) oman toimintamandaattinsa puitteissa.

ILOn tulisi tiivistää yhteistyötään muiden YK-järjestöjen ja kansainvälisten instituutioiden kanssa pk-yritysten kehittämiseksi.

ILOn tulee laatia toimintasuunnitelma pk-yritysten kehittämiseksi. Toimintasuunnitelmaan sisällytetään tavoitteet, resurssit ja aikataulut. Toimintasuunnitelma esitetään hallintoneuvostolle marraskuussa 2015. Toimintasuunnitelma ei saa kasvattaa ILOn menokehystä.

[‡] SCORE: Sustaining Competitive Enterprises, työpaikoilla tapahtuva käytännönläheinen koulutusohjelma, jolla parannetaan tuottavuutta ja työturvallisuutta ja helpotetaan pk-yritysten pääsyä kansainvälisiin arvoketjuihin. Toteutettu noin 500 yrityksessä eri puolilla maailmaa (Kiina, Columbia, Ghana, Bolivia, Intia, Indonesia, Etelä-Afrikka) sekä eri sektoreilla (mm. materiaalihokkuus sekä turismi).

3. EPÄVIRALLISEN TALOUDEN MUUTTAMINEN VIRALLISEKSI TALOUDEKSI (Sami Teräväinen)

Puheenjohtaja	Virgil SEAFIELD, Etelä Afrikan hallituksen edustaja
Varapuheenjohtajat	Alexander FRIMPONG, työnantajien edustaja, Ghana Plamen DIMITROV, työntekijöiden edustaja, Bulgaria
Raportoija	Mr. L.V. SVERSUT (hallituksen edustaja, Brasilia)
Suomen edustajat	Sami TERÄVÄINEN, työ- ja elinkeinoministeriö/TMO Mika KÄRKKÄINEN, EK Risto KOUSA, STTK
Tausta-asiakirjat	<i>Report "transitioning from the informal to the formal economy", Report V (1), 2013, "white report"</i> <i>Report V (2), 2014, "yellow report".</i> <i>Report V (1), 2015, "brown report".</i> <i>Report V (2A ja 2B), 2015, "blue report".</i>

Työkonferenssin hyväksymä suosituksen alkuperäisteksti on saatavilla osoitteesta:
http://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/104/texts-adopted/WCMS_377774/lang-en/index.htm

ILO:n uutta suositusta nro 204, epävirallisen talouden muuttaminen viralliseksi taloudeksi, valmisteltiin ILO:n kansainvälisessä työkonferenssissa vuosina 2014 ja 2015.

Virallisen suositustekstin valmistelu aloitettiin vuoden 2014 työkonferenssissa, jossa johtopäätöksiä hyväksyttiin ensimmäinen asiaa koskeva luonnosteksti. Konferenssissa ei saatu aikaan puhdasta suosituluonnosta ja useita kohtia jäi hakasulkeisiin. Luonnostekstistä laadittiin jäsenvaltioiden ja työmarkkinajärjestöjen kommenttien pohjalta uusi versio asian toista käsittelyä varten ja hyväksyttäväksi vuoden 2015 työkonferenssissa. Vuoden 2015 työkonferenssin komiteatyöskentelyssä käsiteltiin järjestöjen, hallitusten ja hallitusryhmien tekstiin esittämiä muutosehdotuksia.

Uuden suosituksen tavoitteena on helpottaa työntekijöiden ja yritysten siirtymistä epävirallisen talouden piiristä virallisen talouden piiriin, edistää yrittäjyyttä ja ihmisarvoista työtä epävirallisessa taloudessa ja estää epävirallisen talouden laajentuminen virallisen talouden piirissä. Suosituksessa tiedostetaan, että suurin osa ihmisistä ajautuu epävirallisen talouden piiriin tahtomattaan, sillä virallisessa taloudessa ei ole heille mahdollisuuksia toimeentuloon. Suosituksen tavoitteena on kattaa koko epävirallinen sektori.

Suosituksessa hyväksytty epävirallisen talouden määritelmä kattaa kaiken taloudellisen toiminnan, joka on puutteellisesti katettu virallisilla järjestelyillä riippumatta siitä, toteutetaanko epävirallista taloutta virallisen sektorin yrityksissä, epävirallisen sektorin yrityksissä tai kotitalouksissa. Suositus ei koske muutoin laittomia toimia.

Suositus koostuu pääpiirteissään seuraavista elementeistä:

- (*Johdanto*): Tunnustetaan, että on olemassa tarve luoda soveltuvia ja nopeita keinoja, jotka mahdollistavat epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen siirtymiseen.
- (*I*) *Tavoitteet ja ulottuvuus*; Sisältää suosituksen tavoitteet ja epävirallisen talouden määritelmä (ks. edellä). Suositusta sovelletaan epävirallisella sektorilla kaikkiin yrityksiin, yrittäjiin, mukaan lukien itsensä työllistäjät, ja niiden työntekijöihin riippumatta siitä, miten heidän työsuhteensa on

säännelty tai on sääntelemättä sekä kotitalouksissa työskenteleviin henkilöihin.

- (II) *Yleiset periaatteet*: Sisältävät muutoksen tehostamiseksi yhtenäisten strategioiden luomiseksi ohjaavia periaatteita. Periaatteissa mm. tunnustetaan, että ihmisoikeuksien ja tasavertaisen kohtelun ohella kansallisesti räätälöityjen lähestymistapojen tarpeen huomioiminen, mukaan lukien paikalliset olosuhteet ja lainsäädäntökehys, on tärkeää soveltuvia toimia valmisteltaessa. Periaatteissa huomioidaan suosituksen kannalta erityisen haavoittuvina ryhminä naiset, nuoret, vanhuksen, siirtolaiset, alkuperäiskansat, HIV:tä tai AIDSia kantavat henkilöt, vammaiset, kotiapulaiset ja omavaraisviljelijät.
- (III) *Lainsäädäntö- ja politiikkakehys*: Sisältää puitteet siihen, miten epävirallista taloutta ja työllisyyttä tulisi hallita kansallisella säädös- ja politiikkatasolla. Näiden tulisi mm. käsittää ohjenuorat kasvustrategioille, joilla edistetään yrittäjyyttä ja vähennetään köyhyyttä. Epävirallisen talouden vähentämisessä tulisi huomioida kestävä kehityksen, ihmisarvoisen työn, syrjintäkieltojen ja tasa-arvon edistäminen sekä parantaa yritysten toimintaympäristöjä koskevaa sääntelyä, sosiaalista perusturva ja sosiaalidialogin mahdollisuuksia.
- (IV) *Työllisyyspolitiikka*: Huomioi ILO:n yleissopimuksessa nro 122 (työllisyyspolitiikka) omaksutut linjaukset. Työllisyyspolitiikkaa tulee edistää kolmikantaisesti.
- (V) *Oikeudet työssä epävirallisella sektorilla ja sosiaalinen perusturva*: Sisältää määräykset työntekoa koskevien perustavanlaatuisien periaatteiden ja oikeuksien, yhdistymisvapauden, lapsityövoiman käytön ehkäisemisen, ihmisarvoisen työn, työsuojelun, työaikojen, sosiaalisen perusturvan laajentamisen ja minipalkkamääritelmän sisällyttämisestä suositukseen.
- (VI) *Kannustimet, noudattaminen ja velvoittavuus*: Sisältää artiklat suosituksen valvonnasta, ohjauksesta ja sanktioista. Tarkoituksena on vähentää esteitä, joita talouden virallistamiselle mahdollisesti on. Tunnustetaan myös tarve nimenomaisille ennalta ehkäiseville ja sanktioiville toimille veronkierron, työnantajan sosiaalimaksujen välttämisen ja työläinsäädännön rikkomisen ehkäisemiseksi.
- (VII) *Yhdistymisvapaus, sosiaalidialogi ja työmarkkinaosapuolten roolit*: Sisältää työntekijöille oikeudet yhdistymis- ja järjestäytymisvapaudelle. Haluamiinsa yhdistyksiin, työehtosopimusneuvotteluille ja sosiaalidialogille. Painotetaan työmarkkinajärjestöjen roolia suosituksen tavoitteiden toteuttamisessa.
- (VIII) *Tietojen kerääminen ja seuranta*: Sisältää velvollisuuden epävirallista taloutta koskevien tietojen keräämiselle ja seurannalle.
- (IX) *Täytäntöönpano*: Sisältää suosituksen täytäntöönpanomääräykset.

Suositustekstin englanninkielinen versio ja sen suomennos ovat tämän raportin liitteenä 4.

Komitean puheenjohtaja Virgil SEAFIELD johti komitean työtä konsensusta tavoittelevalla otteella, mikä toisinaan tarkoitti pitkiä neuvotteluja työmarkkinaosapuolten

kesken ja käsittelyn alkamisen viivästymistä. Ensimmäisessä käsittelyssä esiintyneiden ristiriitaisuuksien vuoksi ILO katsoi tarpeelliseksi, että vuoden 2015 käsittelyä tuli pohjustaa työmarkkinajärjestöjen ja hallitusten välisissä epävirallisissa neuvotteluissa ennen työkonferenssia. Monista ensimmäisessä käsittelyssä avoimeksi jääneistä kohdista olikin saavutettu järjestöjen kesken yksimielisyys jo ennen työkonferenssin 2015 alkua.

Muun muassa alihankinta- ja tuotantoketjujen sisällyttäminen suositukseen sekä kotitaloustyöntekijöiden ja omavaraisviljelijöiden mainitseminen heikoimmassa asemassa olevien työntekijöiden käsitteen yhteydessä hyväksyttiin työmarkkinaosapuolten sopimuksen pohjalta. Myös julkisten luonnonvarojen hyödyntäminen toimeentulon hankkimiseksi sisällytettiin suositukseen, kun kyse on alueellisten strategioiden luomisesta. EU:n ajamat pimeää työn muotojen huomioimista koskevan artiklan 22 muutosehdotukset hyväksyttiin EU:n ja työntekijöiden kompromissin pohjalta ja se sisältää tarpeen ryhtyä tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin veronkierron, työnantajamaksujen ja työelämää koskevan sääntelyn kiertämiseksi. Työmarkkinaosapuolten välillä käytiin muutosehdotusten välityksellä keskustelua mm. mikrokokoisten ja pienten yritysten virallistamiseen sopivista keinoista ja työsuojelutarkastajien roolista epävirallisessa taloudessa.

Muutosehdotuksia suositustekstiin tuli verrattain vähän ja lähes kaikki muutosehdotukset saatiin käsiteltyä jo työkonferenssin ensimmäisen viikon aikana. Yhteensä komiteassa pidettiin 11 istuntoa. Suositusteksti hyväksyttiin ILO:n työkonferenssin täysistunnon äänestyksessä 11.6.2015.

Suosituksitekstin ohjaavien periaatteiden mukaan muutoksessa epävirallisessa taloudesta viralliseen talouteen tulee ottaa huomioon myös kansalliset olosuhteet, lainsäädäntö, politiikka, käytännöt ja prioriteetit (art. 7 b).

Odotetusti komiteassa käytiin pohjoismaisittain kiinnostavaa keskustelua mm. minimipalkkaa koskevasta artiklasta 18, jossa päädyttiin lopulta vähimmäispalkkojen määrittämisestä koskevan yleissopimuksen (Nro. 131) määritelmään palkan tasosta luonnostekstin määritelmän ”minimum living wage” sijaan. Hyväksytyin tekstin mukaan jäsenvaltioiden tulee pyrkiä laajentamaan sellaisten epävirallisessa taloudessa eläville minimipalkan takaavien lakien ja käytäntöjen ulottuvuutta, joissa huomioidaan työntekijöiden ja heidän perheidensä tarpeet, maan yleinen palkkataso, elinkustannukset, sosiaaliturvaetuudet ja muiden sosiaaliryhmien suhteellinen elintaso.

Pohjoismaat Suomi mukaan lukien eivät ole ratifioineet ILO:n vähimmäispalkkasopimusta. ILO:n mukaan suosituksen teksti ei esimerkiksi sulje pois mahdollisuutta määrittellä ainakaan alakohtaisia vähimmäispalkkoja, erityisesti huomioiden suosituksen ohjaavien periaatteiden artikla 7. Minimipalkkamääräyksen sisällyttäminen suositukseen heijastelee kuitenkin tarvetta sille, että minimipalkkalainsäädännön lisääntyessä eri maissa jossain vaiheessa tulee ajankohtaiseksi löytää keinot tuoda esille, että pohjoismainen työehtosopimusjärjestelmä korvaa lailla säädetyn minimipalkan.

Suositus on ensimmäinen kansainvälinen sopimusinstrumentti, joka kohdistuu erityisesti epävirallisen talouden ehkäisyyn ja ILO näkee uuden suosituksen tärkeänä instrumenttina. Suositusteksti paitsi muodostaa uuden kansainvälisen kehikon epävirallista taloutta koskevalle ohjeistukselle, myös edesauttaa suositukseen kirjattujen käytäntöjen toimeenpanoa. Suosituksen resoluutio sisältää mm. mahdollisuuden, että hallintoneuvosto pyytää jäsenvaltioita raportoimaan suosituksesta ILO:n peruskirjan artiklan 19 nojalla ja aiheen ottamisen tarvittaessa ILO:n alueellisten kokousten keskusteluaiheeksi.

4. TYÖNTEKIJÖIDEN SUOJELU MUUTTUVASSA TYÖMAAILMASSA - YLEISKESKUSTELU

(Liisa Heinonen)

Komitean puheenjohtaja	Janine PITT, Australian hallituksen edustaja
Varapuheenjohtajat	MariaVictoria GIULIETTI, työnantajien edustaja, Argentina Catelene PASSCHIER, työntekijöiden edustaja, Alankomaat
Raportööri	Henri CHIKOVA, Zimbabwen hallituksen edustaja
Suomen edustajat	Liisa HEINONEN, TEM ja Emilia MUSTAJÄRVI, UM Minna ETU-SEPPÄLÄ, EK Paula ILVESKIVI, Akava
Tausta-asiakirja	ILO:n raportti: Labour protection in a transforming world of work

Asiakirja on saatavilla sähköisesti linkistä:

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_358295.pdf

Komitea valmisteli konferenssin hyväksyttäväksi ILO:n sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja oikeudenmukaista globalisaatiota koskevan vuoden 2008 julistuksen seurantaan koskevat päätelmät. Niissä arvioidaan tarpeita kehittää ILO:n toimintaa palkkapolitiikan, työaikajärjestelyjen, työsuojelun sekä äitiyden suojelun osalta ottaen huomioon työelämän ja työsuojelun muutoksia.

Työntekijöiden suojelua korostetaan ILO:n toiminnan ydinalueena. Se on yhtä ajankohtaista kuin ILOa perustettaessa lähes sata vuotta sitten. Merkittävää edistystä on tapahtunut. Vähimmäispalkkajärjestelmiä on perustettu työssäkäyvien köyhyyteen ja eriarvoisuuteen puuttumiseksi. Työehtosopimusneuvotteluin on parannettu reaali-palkkoja. Viikoittaista työaika on rajattu monissa maissa ja lyhennetty keskimääräistä vuosityöaika. Työsuojelua on edistetty lainsäädännöllä, ennaltaehkäisyllä ja parantamalla sääntöjen noudattamista ja tietoisuutta. Monet maat täyttävät ILO:n palkallista äitiyslomaa kestoja koskevan standardin sekä ovat ottaneet käyttöön isyysloman. Kielteisiä trendejä ovat, että liian monet työntekijät on jätetty lainsäädännön suojan ulkopuolelle tai että lakia ei sovelleta käytännössä, tai että suojan taso on riittämätön.

Teknologian, globalisaation ja politiikan muutokset luovat uusia liiketoiminnan malleja ja käytäntöjä, kuten ulkoistamista. Epätyypillisten työmuotojen ja alihankinnan lisääntyminen ja työehtosopimusten kattavuuden lasku luovat haasteita työntekijöiden ja erityisesti heikoimmassa asemassa olevien ryhmien tehokkaalle työsuojelulle. Epävirallisen sektorin virallistaminen auttaa kasvattamaan veropohjaa. Näin voidaan rahoittaa sosiaaliturvaa, julkisia työvoimapalveluja, työsuojelutarkastuksia ja muita julkisia palveluja.

Kaikilla työntekijöillä olisi oltava ihmisarvoista työtä koskevan ohjelman mukaisesti kansainvälisten työelämän standardien mukaiset ja kansalliset olosuhteet huomioon ottava suoja. Hallitusten ja työmarkkinaosapuolten tulisi selvittää turvan aukkoja, kiinnittäen erityistä huomiota epätyypillisiin työmuotoihin. Työehtosopimusneuvottelut voivat täydentää lainsäädäntöä ja suojata syrjäytyneitä ryhmiä. Riittämätön suojelun taso voi siirtää kustannuksia yrityksiltä työntekijöille ja hallinnolle sekä vaarantaa työntekijöiden hyvinvoinnin. Sosiaalinen vuoropuhelu ja työehtosopimusneuvottelut voivat taata työntekijöiden ja yritysten turvan ja tarpeiden tasapainon.

Työsuhteen ehtojen noudattamisen laiminlyönti vahingoittaa mm. työntekijöitä ja lainkuuliaisia yrityksiä. Ensisijainen vastuu valvonnasta on hallituksilla, mutta työnantajat, työntekijät ja työmarkkinajärjestöt voivat edistää asiaa. Asianmukainen suojeleminen on taattava kaikille työntekijöille työsyöjinnän torjuntaa koskevan yleissopimuksen (nro 111) mukaisesti, ottaen huomioon erityisryhmiin, kuten siirtotyöläisiin, nuoriin ja naistyöntekijöihin kohdistuvat erityisriskit. Sukupuolinäkökulmaa tulee vahvistaa horisontaalisesti. Päätelmissä viitattiin ILO:n keväällä 2015 järjestämän epätyötyypillisiä työn muotoja pohtineen asiantuntijakokouksen sekä työaikajärjestelyjä pohtineen kolmikantaisen asiantuntijakokouksen tuloksiin. Vähimmäispalkkoja käsiteltiin puolestaan vuoden 2014 työkonferenssissa sitä koskevien sopimusten soveltamiseen liittyvän yleiskatsauksen pohjalta.

Tehokkaat palkanmuodostusmekanismit auttavat varmistamaan oikeudenmukaisen ja tasapuolisen tuoton jakamisen. Vähimmäispalkat voivat suojata palkansaajia kohtuuttoman alhaisilta palkoilta ja torjua osaltaan köyhyyttä ja lisääntyvää eriarvoisuutta, myös miesten ja naisten välillä. Vähimmäispalkan tasossa tulee ottaa huomioon kunkin maan sosiaaliset ja taloudelliset tekijät sekä elinkustannusten ja muiden taloudellisten olosuhteiden muutokset. Työehtosopimusneuvottelut tarjoavat mekanismin koordinoitua palkanmuodostusta varten, jolloin palkat voidaan vahvistaa täyttämään välttämättömän vähimmäistason. Työehtosopimusten yleissitovuudella voidaan yrityksille varmistaa terve kilpailu ja laajentaa suoja koskemaan kaikkia työntekijöitä. Tehokas työsuojelu edellyttää, että kaikille työntekijöille maksetaan palkkoja säännöllisesti ja täysimääräisesti. Palkanmaksun tulee tapahtua dokumentoidusti ja työntekijöitä suojella, kun palkat jäävät maksamatta. Työsuojelutarkastajilla ja työntekijäjärjestöillä on tärkeä rooli edistää ja valvoa työehtosopimusten ja työsuojelun mukaisen minimipalkan noudattamista. Täytäntöönpanotoimet estävät epäoikeudenmukaisuuksia, joka haittaa vastuullisia yrityksiä, työntekijöitä ja koko yhteiskuntaa.

Päivittäisten ja viikoittaisten enimmäistyöaikojen sääntely on tärkeä tavoite. Pitkien työpäivien lyhentäminen voi parantaa työntekijöiden terveyttä, työturvallisuutta, työn ja yksityiselämän tasapainoa ja yritystoiminnan tuottavuutta. Työajasta voidaan sääntelyn ohella sopia myös työehtosopimuksin eri tasoilla, ml. työpaikalla. Joustavat työaikajärjestelyt voivat hyödyttää molempia osapuolia, kun ne täyttävät yritysten ja työntekijöiden tarpeet. Vapaasti valittu ja tuottava osa-aikatyö, joka on sopusoinnussa ILO:n osa-aikatyötä koskevan yleissopimuksen (nro 175) kanssa, on yksi esimerkki tästä. Osa-aikatyöntekijöille tulisi turvata yhdenvertainen kohtelu vertailukelpoisten koko-aikatyöntekijöiden kanssa sekä etsiä keinoja, jotta osa-aikatyöntekijöille turvataan riittävästi työtunteja. Myös työajan järjestelyt voivat vaikuttaa työntekijöiden hyvinvointiin ja yritysten tuloksiin. Esimerkiksi erittäin vaihtelevat työajat voivat vaikuttaa työn ja yksityiselämän tasapainoon, toimeentuloturvaan ja terveyteen, erityisesti mielenterveyteen. Tilannetta voidaan parantaa ilmoittamalla etukäteen työajoista sekä takaamalla vähintään tietty määrä työtunteja.

Kuolemaan johtavilla työtapaturmilla, vammoilla ja ammattitaudeilla, joista suurin osa on ehkäistävissä, on negatiivinen vaikutus työntekijöille, heidän perheilleen ja yhteiskunnalle. Ne heikentävät tuottavuutta ja yritysten kilpailukykyä, lisäävät kustannuksia kotitalouksille ja hallituksille sekä haittaavat talouskasvua. Uusien työtapojen ja muuttuvan työelämän riskeihin, kuten kemialliset aineet, psykososiaalisten riskit ja väkivalta työpaikalla, tulee puuttua kiireellisesti konkreettisin toimenpitein ja kolmikantaisen sitoutumisen avulla. Sitoutuminen ennaltaehkäisyyn, työturvallisuuteen ja -terveyteen ovat välttämättömiä. Hallitukset ovat vastuussa mm. työsuojelun valvontajärjestelmistä sekä työsuojelun kehittämisestä työmarkkinaosapuolia kuullen sekä teknisten neuvojen antamisesta asianosaisille. Työnantajat ovat viime kädessä vastuussa työntekijöidensä työsuojelusta. Työnantajien tulisi kehittää toimintapolitiikkoja

ja johtamisjärjestelmiä kuullen työntekijöitään ja heidän edustajiaan. Työntekijöillä ja heidän edustajillaan on myös vastuu edistää työturvallisuutta ja terveyttä. Yhteistyö työntekijöiden ja työnantajien kesken parantaa säännösten noudattamista, alentaa onnettomuuskustannuksia ja vähentää työhön liittyviä terveysongelmia. Toimien suunnittelun ja toteutuksen perusteeksi tarvitaan tilastoja ja niiden analysointia kuolemaan johtavista tapaturmista, vammoista ja ammattitaudeista.

Äitiyssuojelu on välttämätöntä äidin ja lapsen terveyden ja turvallisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja naisten laajemman työelämään osallistumisen kannalta. Kaikkien naisten olisi saatava suoja, josta säädetään äitiyssuojelua koskevassa sopimuksessa, 2000 (nro 183). Äitiysetuuksien rahoituksen tulisi perustua verovaroihin tai sosiaaliturvaan eikä aiheuttaa kustannuksia työnantajalle. Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaat auttavat osaltaan miesten ja naisten työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Perhehuoltovelvollisia työntekijöitä koskevan yleissopimuksen, 1981 (nro 156) määräykset antavat ohjeita toimintapolitiikan kehittämiseen.

ILOn toiminnan painopisteet ovat:

- edistää osallisuutta ja tehokasta työntekijöiden suojelua yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa
- kansainvälisten työelämän normien ratifiointi ja tehokas täytäntöönpano, ml. palkkojen, työaikojen, työsuojelun, raskauden ja äitiyssuojelun osalta
- sen arviointi, onko kansainvälisissä työelämän säännöksissä aukkoja, joiden vuoksi ne eivät riittävästi vastaa nykyajan työelämän todellisuutta, käyttäen hyödyksi mm. ILO:n sopimusten uudistamistarvetta arvioivaa uudistamismekanismia
- hallitusten ja työmarkkinaosapuolten auttaminen kansainvälisten työelämän sääntöjen toimeenpanossa ottaen huomioon kansalliset erityisolosuhteet
- tiedonkeruun parantaminen mm. tarkistamalla kansainvälistä ammattiluokitusta (ICSI-93) vastaamaan työn muuttuvaa luonnetta
- analysoinnin ja tutkimuksen parantaminen. Julkaisut, ml. Global Wage -raportti
- työehtosopimusneuvotteluja koskeva tutkimus mm. innovatiivisista ja osallisuutta lisäävistä lähestymistavoista
- neuvoa työsuojelua koskevien politiikkojen kehittämisessä, keskittyä sukupuoliulottuvuuden edistämiseen, tehokkaan työsuojelujärjestelmän suunnitteluun ja toimenpiteisiin laajentaa suoja syrjäytyneisiin ryhmiin, vahvistaa työsuojelutarkastajien koulutusta ja tarkastusmenetelmiä, kehittää tapoja auttaa työnantajia ja työntekijöitä vastaamaan työn organisoinnin ja työolojen muutoksiin, jotka aiheuttavat psykososiaalisia riskejä, stressiä ja mielenterveysongelmia, parantaa työntekijöiden ja heidän perheidensä pääsyä, erityisesti työhön liittyvien kuolemaan, vammautumiseen tai ammattitautiin johtavien tapaturmien tai työolojen tapauksessa oikeussuojaan, ml. tuomioistuimet ja vaihtoehtoisten riitojenratkaisumenettelyt
- parantaa hallitusten ja työmarkkinaosapuolten valmiuksia työsuojeluun liittyvissä kysymyksissä mukaan lukien tietoisuutta kansainvälisiä työelämän säännösten mukaisista oikeuksista ja velvoitteista sekä kansallisia valmiuksia hankkia ja käyttää tietoa ja kehittää osaamista ongelmien ehkäisemiseksi
- seurata ja arvioida edistymistä ja sääntöjen noudattamista ja ehdottaa asianmukaisia toimia näiden arviointien tulosten pohjalta

- arvioida työsuojelun vaikutuksia työntekijöiden hyvinvointiin, erityisesti naisten työhön osallistumiseen, yritysten toimintaan ja kasvuun sekä taloudelliseen suorituskykyyn
- harkita määrällisten ja laadullisten indikaattoreiden kehittämistä
- edistää jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten välillä hyvien käytäntöjen vaihtoa
- kiinnittää erityistä huomiota työajan sekä työn ja yksityiselämän tasapainoon (Hallintoneuvosto voi päättää järjestää olemassa olevien voimavarojen puitteissa kolmi-kantaisen asiantuntijakokouksen työajan organisoinnista ja ajankohtaisista haasteista ottaen huomioon työnantajien ja työntekijöiden tarpeet.)
- varmistaa työsuojelun noudattaminen kaikissa yrityksissä ja työntekijöiden työsuojelu myös pk-yrityksissä
- suojella tehokkaasti uusia työmuotoja tekeviä työntekijöitä ja arvioida mahdollisia aukkoja kansainvälisessä työelämän sääntelyssä, ml. instrumentit, jotka eivät riittävästi heijasta nykypäivän työelämän todellisuutta ja tunnistaa standardien ratifiointiesteet. Hallintoneuvosto voi arvioida, tarvitaanko uusia kansainvälisiä työelämän normeja tai olemassa olevien resurssien puitteissa asiantuntijakokouksia esimerkiksi määräaikaisista työsuhteista.
- tutkia ja käsitellä uusissa työmuodoissa työtä tekevien henkilöiden mahdollisia yhdistymisvapautta ja työehtosopimusneuvotteluoikeutta koskevia oikeudellisia ja käytännön esteitä ja parantaa työntekijöiden mahdollisuuksia käyttää oikeuksiaan
- pyrkiä määrittelemään sekä edistämään hyviä toimintatapoja ja innovatiivisia menettelytapoja ja tarjota hallituksille ja työmarkkinaosapuolille ohjausta, koulutusta ja teknistä tukea
- edistää työvoiman suojelua ja vastuullisia julkisia hankintoja koskevia käytäntöjä sekä julkisia työlausekkeita koskevan yleissopimuksen (nro 94) ratifiointia ja noudattamista
- vuoden 2016 kansainvälisessä työkonferenssissa keskustellaan työntekijöiden suojelusta maailmanlaajuisten toimitusketjujen yhteydessä.

Agenda of the 104th Session of the International Labour Conference (2015)

Standing items

- I. Reports of the Chairperson of the Governing Body and of the Director-General
- II. Programme and Budget proposals for 2016–17 and other questions
- III. Information and reports on the application of Conventions and Recommendations

Items placed on the agenda by the Conference or the Governing Body

- IV. Small and medium-sized enterprises and decent and productive employment creation (general discussion)
- V. Facilitating transitions from the informal to the formal economy (standard setting, second discussion)
- VI. A recurrent discussion on the strategic objective of social protection (labour protection), under the follow-up to the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalization, 2008

Liite 2

Päätöksessä mainituille	Päätös	
	12.03.2015	TEM/270/04.03.02/2015

VALTUUSKUNTA KANSAINVÄLISEN TYÖJÄRJESTÖN (ILO) 104.TYÖKONFERENSSIIN GENEVESSÄ 1.6.-13.6.2015

Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaa, että valtioneuvosto on esittelyssään 12.3.2015 määrännyt Genevessä 1.6.-13.6.2015 pidettävään työkonferenssiin seuraavat valtuutetut ja heidän neuvonantajansa:

Hallituksen edustajat

hallitusneuvos Liisa HEINONEN, työ- ja elinkeinoministeriö
ministeri Renne KLINGE, Suomen pysyvä edustusto Genevessä

Hallituksen edustajien varajäsenet
neuvotteleva virkamies Päivi KANTANEN, työ- ja elinkeinoministeriö
hallitussihteeri Sami TERÄVÄINEN, työ- ja elinkeinoministeriö

Työnantajavaltuutettu

asiantuntija Minna ETU-SEPPÄLÄ, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Työnantajavaravaltuutettu
asiantuntija Mika KÄRKKÄINEN, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Työntekijävaltuutettu

kansainvälisten asioiden päällikkö Katja LEHTO-KOMULAINEN, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK

Työntekijävaravaltuutettu
lakimies Paula ILVESKIVI, Akava

Työ- ja elinkeinoministeriö on lisäksi määrännyt edellä mainittujen edustajien neuvonantajat seuraavasti:

Hallituksen edustajien neuvonantajat

neuvotteleva virkamies Leena PENTIKÄINEN, työ- ja elinkeinoministeriö
avustaja Heini LEPPÄNEN, Suomen pysyvä edustusto Genevessä

Työnantajavaltuutetun neuvonantajat

lakimies Suvi LAHTI-LEEVE, Elinkeinoelämän keskusliitto
EK
(Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa)

asiantuntija Tuomas TELKKÄ, Elinkeinoelämän keskusliitto
EK
(Palvelualojen työnantajat PALTA)

Työntekijävaltuutetun neuvonantajat

kansainvälisten asioiden päällikkö Risto KOUSA, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK

työllisyysasioiden päällikkö Pirjo VÄÄNÄNEN, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK.

Lauri Ihalainen
Työministeri

Tarja Kröger
Hallitusneuvos

TIEDOKSI

TEM/TMO/TYS
TEM/TYO
Suomen pysyvä edustusto, Geneve
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry.
Akava
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
Eeva Salopuro-Matsinen TMO

FINLAND

104rd SESSION OF THE INTERNATIONAL LABOUR CONFERENCE
1 – 13 June 2015

COMMITTEES

Committee	Government delegate(s)	Employers' delegate(s)	Workers' delegate(s)
<i>Committee on the Application of Standards</i>	Päivi Kantanen, TEM	Suvi Lahti-Leeve, MaRa	Katja Lehto-Komulainen, SAK
<i>Small and medium-sized enterprises and decent and productive employment creation (general discussion)</i>	Leena Pentikäinen, TEM	Tuomas Telkkä, PALTA	Pirjo Väänänen, SAK
<i>Facilitating transitions from the informal to the formal economy (standard setting, second discussion)</i>	Sami Teräväinen, TEM	Mika Kärkkäinen, EK	Risto Kousa, STTK
<i>A recurrent discussion on the strategic objective of social protection (labour protection), under the follow-up to the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalization, 2008</i>	Liisa Heinonen, TEM Emilia Mustajärvi, UM	Minna Etu-Seppälä, EK	Paula Ilveskivi, Akava

Epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen siirtymistä koskeva suositus nro 204

Kansainvälisen työjärjestön työkonferenssi

on Genevessä 1. kesäkuuta 2015 järjestetyssä kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston koolle kutsumassa 104. kokouksessaan

todennut, että laajalle levinnyt epävirallinen talous eri muodoissaan on merkittävä haaste työntekijöiden oikeuksille, kuten työelämän peruseriaateille ja -oikeuksille sekä sosiaaliturvalle, inhimillisille työoloille ja -ehtoille, osallistavalle kehitykselle ja oikeusvaltion periaatteiden toteutumiseksi, ja että sillä on haitallinen vaikutus kestävässä toiminnassa harjoittavien yritysten kehitykseen, julkisiin tuloihin ja valtion toimintaan erityisesti talous-, sosiaali- ja ympäristöpolitiikan alalla sekä instituutioiden luotettavuuteen ja tasa-arvoiseen kilpailuun koti- ja kansainvälisillä markkinoilla ja

todennut, että useimmat ihmiset eivät omaehtoisesti hakeudu vaan pikemminkin ajautuvat epävirallisen talouden piiriin sen vuoksi, että virallinen tarjous ei pysty tarjoamaan mahdollisuuksia eikä muuta toimeentuloa ole saatavana, ja

palauttanut mieliin, että puutteet, jotka liittyvät työn ihmisarvoisuuteen – työntekijöiden oikeuksien epääminen, laadukkaiden työtilaisuuksien vähäisyys, riittämätön sosiaaliturva ja työmarkkinavuoropuhelun puuttuminen – esiintyvät räikeimpinä juuri epävirallisessa taloudessa, ja

todennut, että epävirallinen talous johtuu useista eri syistä, kuten hallinnollisista ja rakenteellisista tekijöistä, ja että siirtymistä epävirallisesta viralliseen talouteen voidaan vauhdittaa poliittisin keinoin työmarkkinavuoropuhelun avulla, ja

palauttanut mieliin Philadelphian julistuksen vuodelta 1944, Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen vuodelta 1948, Kansainvälisen työjärjestön julistuksen työelämän peruseriaateista ja -oikeuksista ja sen seurannan vuodelta 1998 sekä Kansainvälisen työjärjestön julistuksen sosiaalisesti oikeudenmukaisesta globalisaatiosta vuodelta 2008, ja

vahvistanut ILO:n kahdeksan perustavaa laatua olevan sopimuksen ja muiden liitteessä mainittujen asiaankuuluvien kansainvälisten työelämän normien sekä Yhdistyneiden kansakuntien asiakirjojen keskeisen merkityksen, ja

palauttanut mieliin kansainvälisen työkonferenssin 90. istunnossa (2002) vahvistaman päätöslauselman ja johtopäätökset ih-

Text of the recommendation concerning the transition from the informal to the formal economy No. 204

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 104th Session on 1 June 2015, and

Recognizing that the high incidence of the informal economy in all its aspects is a major challenge for the rights of workers, including the fundamental principles and rights at work, and for social protection, decent working conditions, inclusive development and the rule of law, and has a negative impact on the development of sustainable enterprises, public revenues and governments' scope of action, particularly with regard to economic, social and environmental policies, the soundness of institutions and fair competition in national and international markets, and

Acknowledging that most people enter the informal economy not by choice but as a consequence of a lack of opportunities in the formal economy and in the absence of other means of livelihood, and

Recalling that decent work deficits – the denial of rights at work, the absence of sufficient opportunities for quality employment, inadequate social protection and the absence of social dialogue – are most pronounced in the informal economy, and

Acknowledging that informality has multiple causes, including governance and structural issues, and that public policies can speed up the process of transition to the formal economy, in a context of social dialogue, and

Recalling the Declaration of Philadelphia, 1944, the Universal Declaration of Human Rights, 1948, the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up, 1998, and the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalization, 2008, and

Reaffirming the relevance of the eight ILO fundamental Conventions and other relevant international labour standards and United Nations instruments as listed in the Annex, and

Recalling the resolution and Conclusions concerning decent work and the informal economy adopted by the International Labour

misarvoisesta työstä ja epävirallisesta sektorista sekä muut liitteessä mainitut asiaankuuluvat päätöslauselmat ja johtopäätökset, ja painokkaasti todennut, että siirtyminen epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen on välttämätöntä osallistavan kehityksen toteuttamiseksi ja ihmisarvoisen työn tarjoamiseksi kaikille, ja

todennut, että jäsenvaltioiden on ryhdyttävä ripeisiin ja asianmukaisiin toimiin, jotka mahdollistavat työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden siirtymisen epävirallisesta taloudesta virallisen talouden piiriin, ja samalla huolehdittava nykyisten toimentulolähteiden säilymisestä ja kehittämisestä siirtymäjaksan aikana, ja

todennut, että työnantaja- ja työntekijäjärjestöillä on tärkeä ja aktiivinen rooli niiden auttaessa siirtymistä epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen, ja

päätettyään hyväksyä epävirallisesta viralliseen talouteen siirtymistä koskevat tietyt ehdotukset istunnon asialistan viidentenä kohtana, ja

päätettyään, että nämä ehdotukset saavat suosituksen muodon;

hyväksyy tänään 1. kesäkuuta 2015 seuraavan suosituksen, josta käytetään nimitystä Suositus siirtymisestä epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen (2015).

I. Tavoitteet ja soveltamisala

1. Tässä suosituksessa annetaan ohjeita, miten jäsenvaltiot voivat

a) helpottaa työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden siirtymistä epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen ja samalla kunnioittaa työntekijöiden perusoikeuksia ja tarjota toimentulon turva sekä edellytykset elannon ja yrittäjyyden turvaamiseen;

b) edistää yritysten ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomista, säilyttämistä ja pysyvyyttä virallisen talouden piirissä sekä talous- ja työllisyyspolitiikan, sosiaaliturvan ja muun yhteiskuntapolitiikan yhteensovittamista; ja

c) estää virallisen talouden työpaikkojen valuminen epävirallisen talouden piiriin.

2. Tässä suosituksessa termi ”epävirallinen talous”:

a) tarkoittaa kaikkea työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden harjoittamaa taloudellista toimintaa, jota viralliset järjestelyt eivät oikeudellisesti tai käytännössä koske tai koskevat vain puutteellisesti; ja

b) ei kata laitonta toimintaa, eikä erityisesti laittomien tai kiellettyjen palveluiden tarjoamista tai laittomien tavaroiden tuotantoa, myyntiä, hallintaa tai käyttöä, kuten esimerkiksi huumeiden laitonta valmistusta ja kauppaa, tuliaseiden laitonta valmistusta ja

Conference at its 90th Session (2002), and other relevant resolutions and Conclusions as listed in the Annex, and

Affirming that the transition from the informal to the formal economy is essential to achieve inclusive development and to realize decent work for all, and

Recognizing the need for Members to take urgent and appropriate measures to enable the transition of workers and economic units from the informal to the formal economy, while ensuring the preservation and improvement of existing livelihoods during the transition, and

Recognizing that employers’ and workers’ organizations play an important and active role in facilitating the transition from the informal to the formal economy, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the transition from the informal to the formal economy, which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation;

adopts this twelfth day of June of the year two thousand and fifteen the following Recommendation, which may be cited as the Transition from the Informal to the Formal Economy Recommendation, 2015.

I. Objectives and scope

1. This Recommendation provides guidance to Members to:

(a) facilitate the transition of workers and economic units from the informal to the formal economy, while respecting workers’ fundamental rights and ensuring opportunities for income security, livelihoods and entrepreneurship;

(b) promote the creation, preservation and sustainability of enterprises and decent jobs in the formal economy and the coherence of macroeconomic, employment, social protection and other social policies; and

(c) prevent the informalization of formal economy jobs.

2. For the purposes of this Recommendation, the term “informal economy”:

(a) refers to all economic activities by workers and economic units that are – in law or in practice – not covered or insufficiently covered by formal arrangements; and

(b) does not cover illicit activities, in particular the provision of services or the production, sale, possession or use of goods forbidden by law, including the illicit production and trafficking of drugs, the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, traf-

kauppaa, ihmiskauppaa ja rahanpesua, siten kuin ne on määritelty kansainvälisissä sopimuksissa.

3. Tässä suosituksessa epävirallisen talouden piiriin kuuluvilla ”taloudellisilla yksiköillä” tarkoitetaan:

a) yksiköitä, jotka käyttävät palkattuja työntekijöitä;

b) omaan lukuunsa yksin tai perheenjäsenen avustuksella työskentelevien yksityishenkilöiden omistamia yksiköitä;

c) osuuskuntia sekä yhteisötalouden ja yhteisvastuullisuuteen perustuvan talouden yksiköitä.

4. Tämä suositus koskee kaikkia epävirallisen talouden piiriin kuuluvia työntekijöitä ja taloudellisia yksiköitä – yritykset, yrittäjät ja kotitaloudet mukaan lukien – ja erityisesti:

a) niitä epävirallisen talouden toimijoita, jotka omistavat ja hallinnoivat taloudellisia yksiköitä, kuten esimerkiksi:

i) omaan lukuunsa työskenteleviä;

ii) työnantajia; ja

iii) osuuskuntien sekä yhteisötalouden ja yhteisvastuullisuuteen perustuvan talouden yksiköiden jäseniä;

b) avustavia perheenjäseniä riippumatta siitä, työskentelevätkö he virallisen tai epävirallisen talouden piiriin kuuluvien taloudellisten yksiköiden palveluksessa;

c) työntekijöitä, joilla on epävirallinen työpaikka virallisen tai epävirallisen talouden piirissä toimivassa yrityksessä tai jotka työskentelevät tällaisen yrityksen hyväksi, muun muassa alihankinta- tai toimitusketjuun kuuluvien yritysten tai kotitalouksien palkkaamina työntekijöinä, rajoittumatta kuitenkaan näihin esimerkkeihin; ja

d) työntekijöitä, jotka tekevät työtä työsuhteissa, joita ei ole tunnustettu työsuhteiksi tai säännelty.

5. Epävirallista työntekoa voi esiintyä talouden kaikilla osa-alueilla sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

6. Edellä mainittujen kohtien 2–5 määräyksiä toteuttaessaan ja ottaen huomioon epävirallisen talouden vaihtelevat muodot eri jäsenvaltioissa, toimivaltaisen viranomaisen tulisi tunnistaa tässä suosituksessa tarkoitettujen epävirallisen talouden luonne ja laajuus sekä sen suhde viralliseen talouteen. Tällöin toimivaltaisen viranomaisen tulisi hyödyntää kolmikantamekanismia täydessä yhteistyössä edustavimpien työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa, joiden jäsenistöön kuuluu kunkin maan kansallisen käytännön mukaisesti epävirallisen talouden piirissä toimivien työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden jäsenyyteen perustuvien edustavien etujärjestöjen edustajia.

II. Pääperiaatteet

ficking in persons, and money laundering, as defined in the relevant international treaties.

3. For the purposes of this Recommendation, “economic units” in the informal economy include:

(a) units that employ hired labour;

(b) units that are owned by individuals working on their own account, either alone or with the help of contributing family workers; and

(c) cooperatives and social and solidarity economy units.

4. This Recommendation applies to all workers and economic units – including enterprises, entrepreneurs and households – in the informal economy, in particular:

(a) those in the informal economy who own and operate economic units, including:

(i) own-account workers;

(ii) employers; and

(iii) members of cooperatives and of social and solidarity economy units;

(b) contributing family workers, irrespective of whether they work in economic units in the formal or informal economy;

(c) employees holding informal jobs in or for formal enterprises, or in or for economic units in the informal economy, including but not limited to those in subcontracting and in supply chains, or as paid domestic workers employed by households; and

(d) workers in unrecognized or unregulated employment relationships.

5. Informal work may be found across all sectors of the economy, in both public and private spaces.

6. In giving effect to the provisions of Paragraphs 2 to 5 above, and given the diversity of the informal economy across member States, the competent authority should identify the nature and extent of the informal economy as described in this Recommendation, and its relationship to the formal economy. In so doing, the competent authority should make use of tripartite mechanisms with the full participation of the most representative employers’ and workers’ organizations, which should include in their rank, according to national practice, representatives of membership-based representative organizations of workers and economic units in the informal economy.

II. Guiding principles

7. Suunnitellessaan johdonmukaista ja yhtenäistä strategiaa virallisen talouden piiriin siirtymisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden tulisi ottaa huomioon:

a) epävirallisen talouden piiriin kuuluvien työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden erilaiset piirteet, olosuhteet ja tarpeet sekä räättälöityjen ratkaisujen välttämättömyys puututtaessa erilaisiin tilanteisiin;

b) maakohtaiset erityisolot, lainsäädäntö, politiikka, käytännöt ja painopistealueet viralliseen talouteen siirtymisen yhteydessä;

c) mahdollisuus soveltaa useita erilaisia strategioita viralliseen talouteen siirtymisen helpottamiseksi;

d) politiikan eri osa-alueiden yhdenmukaisuuden ja yhteensovittamisen tarve viralliseen talouteen siirtymisen helpottamiseksi;

e) kaikkien epävirallisen talouden piirissä toimivien ihmisoikeuksien tehokas edistäminen ja turvaaminen;

f) kaikkien mahdollisuus ihmisarvoiseen työhön kunnioittamalla työelämän perusperiaatteita ja -oikeuksia sekä oikeudellisesti että käytännössä;

g) ajan tasalla olevat työelämän normit, jotka ohjaavat eri osa-alueilla harjoitettavaa politiikkaa (ks. liite);

h) sukupuolten välisen tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen;

i) tarve kiinnittää erityistä huomiota ryhmiin, jotka ovat eniten alttiina epävirallisessa taloudessa esiintyville ihmisarvoista työtä koskeville vakavimmille puutteille, kuten esimerkiksi naisiin, nuoriin, maahanmuuttajiin, vanhuksiin, alkuperäis- ja heimokansoihin, HIV-tartunnan kantajiin tai AIDSiin sairastuneisiin, vammaisiin henkilöihin, kotitaloustyöntekijöihin ja omavaraisviljelijöihin;

j) epävirallisen talouden piiriin kuuluvien työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden yrittäjyyspotentiaalin, luovuuden, dynaamisuuden, osaamisen ja innovatiivisuuden varjelu ja kasvattaminen viralliseen talouteen siirtymisen yhteydessä;

k) tasapainoisen lähestymistavan, joka sisältää sekä kannustimia että korjaavia toimia, välttämättömyys ja

l) tarve estää ja saattaa rangaistavaksi tahallinen virallisen talouden välttely ja sen ulkopuolelle jättäytyminen, jonka tavoitteena on kiertää veroja ja sosiaali- ja työolainsäädäntöä ja määräyksiä.

III. Lainsäädännöllinen ja poliittinen toimintaympäristö

8. Jäsenvaltioiden tulisi arvioida ja analysoida asianmukaisesti epäviralliseen talouteen liittyviä kansallisen toimintaympäristön tekijöitä, piirteitä, syitä ja olosuhteita ja kerätä tietoa viralliseen talouteen siirtymistä hel-

7. In designing coherent and integrated strategies to facilitate the transition to the formal economy, Members should take into account the following:

(a) the diversity of characteristics, circumstances and needs of workers and economic units in the informal economy, and the necessity to address such diversity with tailored approaches;

(b) the specific national circumstances, legislation, policies, practices and priorities for the transition to the formal economy;

(c) the fact that different and multiple strategies can be applied to facilitate the transition to the formal economy;

(d) the need for coherence and coordination across a broad range of policy areas in facilitating the transition to the formal economy;

(e) the effective promotion and protection of the human rights of all those operating in the informal economy;

(f) the fulfilment of decent work for all through respect for the fundamental principles and rights at work, in law and practice;

(g) the up-to-date international labour standards that provide guidance in specific policy areas (see Annex);

(h) the promotion of gender equality and non-discrimination;

(i) the need to pay special attention to those who are especially vulnerable to the most serious decent work deficits in the informal economy, including but not limited to women, young people, migrants, older people, indigenous and tribal peoples, persons living with HIV or affected by HIV or AIDS, persons with disabilities, domestic workers and subsistence farmers;

(j) the preservation and expansion, during the transition to the formal economy, of the entrepreneurial potential, creativity, dynamism, skills and innovative capacities of workers and economic units in the informal economy;

(k) the need for a balanced approach combining incentives with compliance measures; and

(l) the need to prevent and sanction deliberate avoidance of, or exit from, the formal economy for the purpose of evading taxation and the application of social and labour laws and regulations.

III. Legal and policy frameworks

8. Members should undertake a proper assessment and diagnostics of factors, characteristics, causes and circumstances of informality in the national context to inform the design and implementation of laws and regu-

pottavien lakien, määräysten, ohjelmien ja muiden toimenpiteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten.

9. Jäsenvaltioiden tulisi säätää, tarkistaa ja toimeenpanna kansallisia lakeja ja määräyksiä tai ryhtyä muihin toimiin, jotka kattavat kaikki eri työntekijäryhmät ja taloudelliset yksiköt ja takaavat näille riittävän turvan.

10. Jäsenvaltioiden tulisi huolehtia siitä, että viralliseen talouteen siirtymistä helpottava yhtenäinen ohjelmakokonaisuus sisällytetään kansallisiin kehitysstrategioihin tai -suunnitelmiin sekä köyhyyden lieventämiseen tähtääviin strategioihin ja budjetteihin ottaen tarvittavin osin huomioon hallinnon eri tasojen roolit.

11. Ohjelmakokonaisuudessa tulisi keskittyä:

a) kestävään kehitykseen, köyhyyden poistamiseen ja osallistavaan kasvuun tähtäävien ohjelmien edistämiseen ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomiseen viralliseen talouteen;

b) tarkoituksenmukaisen lainsäädännön ja sääntelykehityksen kehittämiseen;

c) suotuisan liiketoiminta- ja investointiympäristön edistämiseen;

d) työelämän peruseriaatteiden ja -oikeuksien kunnioittamiseen, edistämiseen ja noudattamiseen;

e) työntekijöiden ja työnantajien järjestäytymiseen ja edustukseen työmarkkinavuoropuhelun edistämiseksi;

f) tasa-arvon edistämiseen ja kaiken syrjinnän ja väkivallan lopettamiseen työpaikoilla sukupuoleen perustuva väkivalta mukaan lukien;

g) yrittäjyyden, mikro-, pienten ja keskisuurten yritysten ja muiden liiketoimintamallien, kuten osuuskuntien sekä yhteisötalouden ja yhteisvastuullisuuteen perustuvan talouden yksiköiden edistämiseen;

h) pääsyyn koulutukseen, elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;

i) rahoituspalveluiden saatavuuteen, mukaan lukien lainsäädännön kehikko, jolla edistetään osallistavaa rahoitussektoria;

j) liiketoimintapalveluihin saatavuuteen;

k) markkinoille pääsyyn;

l) infrastruktuurin luomiseen ja teknologian saatavuuteen;

m) alakohtaisten ohjelmien edistämiseen;

n) sosiaaliturvan vähimmäistason perustamiseen sinne, missä sitä ei ole olemassa ja sosiaaliturvan kattavuuden laajentamiseen;

o) maa- ja kaupunkiseutujen paikallisen kehittämisen strategioiden edistämiseen, mukaan lukien julkisten tilojen ja julkisten luonnonvarojen säänneltyyn käyttöön vähimmäistoimeentulon varmistamiseksi;

p) tehokkaisuuteen työturvallisuus- ja työterveysohjelmiin;

q) tehokkaisuuteen ja vaikuttaviin työsuojelutarkastuksiin;

lations, policies and other measures aiming to facilitate the transition to the formal economy.

9. Members should adopt, review and enforce national laws and regulations or other measures to ensure appropriate coverage and protection of all categories of workers and economic units.

10. Members should ensure that an integrated policy framework to facilitate the transition to the formal economy is included in national development strategies or plans as well as in poverty reduction strategies and budgets, taking into account, where appropriate, the role of different levels of government.

11. This integrated policy framework should address:

(a) the promotion of strategies for sustainable development, poverty eradication and inclusive growth, and the generation of decent jobs in the formal economy;

(b) the establishment of an appropriate legislative and regulatory framework;

(c) the promotion of a conducive business and investment environment;

(d) respect for and promotion and realization of the fundamental principles and rights at work;

(e) the organization and representation of employers and workers to promote social dialogue;

(f) the promotion of equality and the elimination of all forms of discrimination and violence, including gender-based violence, at the workplace;

(g) the promotion of entrepreneurship, micro, small and medium-sized enterprises, and other forms of business models and economic units, such as cooperatives and other social and solidarity economy units;

(h) access to education, lifelong learning and skills development;

(i) access to financial services, including through a regulatory framework promoting an inclusive financial sector;

(j) access to business services;

(k) access to markets;

(l) access to infrastructure and technology;

(m) the promotion of sectoral policies;

(n) the establishment of social protection floors, where they do not exist, and the extension of social security coverage;

(o) the promotion of local development strategies, both rural and urban, including regulated access for use of public space and regulated access to public natural resources for subsistence livelihoods;

(p) effective occupational safety and health policies;

(q) efficient and effective labour inspections;

- r) toimeentuloturvaan tarkoituksenmukainen vähimmäispalkkapolitiikka mukaan lukien;
- s) oikeusturvan tehokkaaseen saatavuuteen; ja
- t) kansainvälisen yhteistyön mekanismeihin.

12. Ohjelmakokonaisuutta laatiessaan ja toimeenpannessaan jäsenvaltioiden olisi sovittava yhteen hallinnon eri tasojen ja asiaan kuuluvien elinten ja viranomaisten – kuten veroviranomaisten, sosiaaliturvalaitosten, työsuojelutarkastuksesta vastaavien viranomaisten, tullin, maahanmuuttovirastojen ja työvoimapalvelujen – toimia kansallisten olosuhteiden mukaisesti.

13. Jäsenvaltioiden olisi tunnustettava viralliseen talouteen siirtymisen yhteydessä työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden toimeentulon turvaamisen tärkeys tarjoamalla näille työntekijöille ja taloudellisille yksiköille mahdollisuus saada tunnustus omaisuudelleen sekä keinot omistus- ja maankäyttöoikeuksien muodolliseen vahvistamiseen.

IV. Työllisyyspolitiikka

14. Pyrkinessään edistämään laadukkaiden työpaikkojen syntymisen tavoitetta jäsenvaltioiden tulisi valmistella ja toteuttaa kansallista työllisyyspolitiikkaa vuoden 1964 työllisyyspolitiikkaa koskevan yleissopimuksen (nro 122) mukaisesti ja määrittää kansallisen kehitys- ja kasvustrategian tai -suunnitelman keskeiseksi tavoitteeksi ihmisarvoiseen, tuottavaan ja vapaaehtoisesti valittuun työhön perustuva täystyöllisyys.

15. Jäsenvaltioiden tulisi edistää sellaisen kattavan, kolmikantaneuvotteluihin perustuvan työllisyysohjelman toteuttamista, johon voi kuulua seuraavia elementtejä:

a) työllisyyttä edistävät talouspoliittiset toimet, jotka lisäävät kokonaiskysyntää, tuotavia investointeja ja edistävät rakennemuutosta, tukevat kestäviä yrityksiä, tukevat liike-elämän luottamusta ja puuttuvat epätasaarvoon;

b) kauppa-, teollisuus-, vero-, alakohtaiset ja infrastruktuuripoliittiset toimet, jotka edistävät työllisyyttä, parantavat tuottavuutta ja helpottavat rakennemuutosprosesseja;

c) yrityspoliittiset toimet, jotka tukevat kestäväää liiketoimintaa harjoittavia yrityksiä ja erityisesti parantavat liiketoimintaedellytyksiä ottaen huomioon kansainvälisen työkonferenssin 96. istunnossa (2007) hyväksymän päätöslauselman ja johtopäätökset koskien kestävään yritystoiminnan edistämistä, mukaan lukien mikro-, pien- ja keskisuurille yrityksille suunnattu tuki ja yrittäjyyden edis-

(r) income security, including appropriately designed minimum wage policies;

(s) effective access to justice; and

(t) international cooperation mechanisms.

12. When formulating and implementing an integrated policy framework, Members should ensure coordination across different levels of government and cooperation between the relevant bodies and authorities, such as tax authorities, social security institutions, labour inspectorates, customs authorities, migration bodies and employment services, among others, depending on national circumstances.

13. Members should recognize the importance of safeguarding the opportunities of workers and economic units for income security in the transition to the formal economy by providing the means for such workers or economic units to obtain recognition of their existing property as well as by providing the means to formalize property rights and access to land.

IV. Employment policies

14. In pursuing the objective of quality job creation in the formal economy, Members should formulate and implement a national employment policy in line with the Employment Policy Convention, 1964 (No. 122), and make full, decent, productive and freely chosen employment a central goal in their national development and growth strategy or plan.

15. Members should promote the implementation of a comprehensive employment policy framework, based on tripartite consultations, that may include the following elements:

(a) pro-employment macroeconomic policies that support aggregate demand, productive investment and structural transformation, promote sustainable enterprises, support business confidence, and address inequalities;

(b) trade, industrial, tax, sectoral and infrastructure policies that promote employment, enhance productivity and facilitate structural transformation processes;

(c) enterprise policies that promote sustainable enterprises and, in particular, the conditions for a conducive environment, taking into account the resolution and Conclusions concerning the promotion of sustainable enterprises adopted by the International Labour Conference at its 96th Session (2007), including support to micro, small and medium-sized enterprises and entrepreneurship, and

täminen sekä virallisen talouteen siirtymistä ja reilua kilpailua edistävät huolellisesti valmistellut, läpinäkyvät ja tehokkaasti yleiseen tietoisuuteen saatetut säädökset;

d) työmarkkinapoliittiset toimet ja institutiot, jotka auttavat pientuloisia kotitalouksia nousemaan köyhyydestä ja työllistymään vapaasti valittuun työhön, kuten esimerkiksi tarkoituksenmukainen palkkapolitiikka, mukaan lukien vähimmäispalkka, sosiaaliturvaohjelmat, mukaan lukien tulonsiirrot, julkisen työllistämishjelmat ja työllisyystakuut sekä työvoimapalvelujen tehostettu ulottaminen ja saattaminen epävirallisen talouden piirissä toimivien käyttöön;

e) työperäinen maahanmuuttopolitiikka, jossa otetaan huomioon työmarkkinoiden tarpeet ja tuetaan ihmisarvoista työtä ja siirtotyöläisten oikeuksia;

f) koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen liittyvät toimet, joilla tuetaan elinikäistä oppimista, vastataan työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin ja uusiin teknologioihin ja tunnustetaan aiempi, esimerkiksi epävirallisen oppisopimuskoulutuksen myötä saavutettu osaaminen ja laajennetaan siten mahdollisuuksia työllistymiseen virallisen talouden piirissä;

g) kattavat aktivointitoimet, joilla helpotetaan etenkin vähäosaisten nuorten siirtymistä koulusta työelämään, kuten nuorisotakuuohjelmat, jotka tarjoavat koulutusmahdollisuuksia ja jatkomahdollisuuksia tuottavaan työhön;

h) työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevan väestön, erityisesti pitkäaikaistyöttömien, naisten ja muiden heikossa asemassa olevien ryhmien työllistymistä edistävä toimet; ja

i) tarkoituksenmukaiset, yleisesti käytettävissä olevat ja ajanmukaiset työmarkkinoiden tietojärjestelmät.

V. Oikeudet ja sosiaaliturva

16. Jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä toimiin, joilla varmistetaan ihmisarvoinen työ, noudatetaan, edistetään ja toteutetaan epävirallisen talouden piirissä työskentelevien osalta työelämän peruseriaatteita ja -oikeuksia, kuten:

a) yhdistymisvapautta ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden tehokasta tunnustamista;

b) pakkotyön ja pakollisen työn lopettamista sen kaikissa muodoissa;

c) lapsityön tehokasta lopettamista; ja

d) syrjinnän lopettamista työelämässä ja ammattia harjoitettaessa.

17. Jäsenvaltioiden tulisi:

a) ryhtyä välittömiin toimiin puuttuakseen epäviralliselle taloudelle usein tyypillisiin vaarallisiin ja terveydelle haitallisiin työoloi-

well-designed, transparent and well-communicated regulations to facilitate formalization and fair competition;

(d) labour market policies and institutions to help low-income households to escape poverty and access freely chosen employment, such as appropriately designed wage policies including minimum wages, social protection schemes including cash transfers, public employment programmes and guarantees, and enhanced outreach and delivery of employment services to those in the informal economy;

(e) labour migration policies that take into account labour market needs and promote decent work and the rights of migrant workers;

(f) education and skills development policies that support lifelong learning, respond to the evolving needs of the labour market and to new technologies, and recognize prior learning such as through informal apprenticeship systems, thereby broadening options for formal employment;

(g) comprehensive activation measures to facilitate the school-to-work transition of young people, in particular those who are disadvantaged, such as youth guarantee schemes to provide access to training and continuing productive employment;

(h) measures to promote the transition from unemployment or inactivity to work, in particular for long-term unemployed persons, women and other disadvantaged groups; and

(i) relevant, accessible and up-to-date labour market information systems.

V. Rights and social protection

16. Members should take measures to achieve decent work and to respect, promote and realize the fundamental principles and rights at work for those in the informal economy, namely:

(a) freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;

(b) the elimination of all forms of forced or compulsory labour;

(c) the effective abolition of child labour; and

(d) the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.

17. Members should:

(a) take immediate measures to address the unsafe and unhealthy working conditions that often characterize work in the informal econ-

hin; ja

b) kehittää ja ulottaa työsuojelutoimet koskemaan myös epävirallisessa taloudessa toimivia työnantajia ja työntekijöitä.

18. Viralliseen talouteen siirtymisen puitteissa jäsenvaltioiden tulisi vähitellen lainsäädännössä ja käytännön toimin ulottaa sosiaaliturva, äitiyden suojelu, ihmisarvoiset työolot ja ehdot ja vähimmäispalkka koskemaan kaikkia epävirallisen talouden piirissä työskenteleviä tavalla, jossa otetaan huomioon työntekijöiden tarpeet ja muut asiaan vaikuttavat seikat, kuten esimerkiksi elinkustannukset ja maan yleinen palkkataso.

19. Rakentaessaan ja pitäessään yllä sosiaaliturvan vähimmäistasoa sosiaaliturvajärjestelmän puitteissa ja helpottaessaan siirtymistä viralliseen talouteen jäsenvaltioiden tulisi kiinnittää erityistä huomiota epävirallisen talouden piirissä toimiviin henkilöihin ja heidän perheisiinsä.

20. Viralliseen talouteen siirtymisen yhteydessä jäsenvaltioiden tulisi asteittain ulottaa sosiaalivakuutus koskemaan myös epävirallisen talouden piirissä toimivat henkilöt ja tarvittaessa tarkistettava hallinnollisia käytäntöjään, etuuksia ja sosiaaliturvamaksuja huomioon ottaen näiden henkilöiden mahdollisuus osallistua sosiaaliturvan rahoitukseen.

21. Jäsenvaltioiden tulisi rohkaista edullisen ja laadukkaiden lastenhoidon ja muiden hoivapalveluiden järjestämistä ja saatavuutta ja siten edistää sukupuolten tasa-arvoa yrittäjätoiminnassa ja työllistymisessä ja mahdollistaa siirtyminen viralliseen talouteen.

VI. Kannustimet, noudattaminen ja toimeenpano

22. Jäsenvaltioiden olisi puututtava veronkiertoon ja sosiaaliturvamaksujen laiminlyönteihin, työläinsäädännön ja -määräysten noudattamatta jättämiseen ryhtymällä tarvittaviin toimiin, joihin kuuluvat erilaiset ennalta ehkäisevät toimet, lain toimeenpano ja tehokkaat rangaistukset. Mahdollisten kannustimien edellytyksenä olisi tehokas ja ripeä siirtyminen epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen.

23. Jäsenvaltioiden tulisi tarvittaessa purkaa epävirallisesta viralliseen talouteen siirtymisen esteitä, ryhtyä korruption vastaisiin toimiin ja pyrkiä hyvään hallintotapaan.

24. Jäsenvaltioiden tulisi kehittää kannustimia, jotka edistävät tehokasta siirtymistä viralliseen talouteen, ja korostaa tällaisen siirtymisen etuja tarjoamalla esimerkiksi entistä paremmat mahdollisuudet hyödyntää liiketoimintapalveluja, rahoitusta, infrastruktuuria, markkinoita, teknologiaa, koulutusta ja osaamisen kehittämisohjelmia sekä omistusoikeuksia.

omy; and

(b) promote and extend occupational safety and health protection to employers and workers in the informal economy.

18. Through the transition to the formal economy, Members should progressively extend, in law and practice, to all workers in the informal economy, social security, maternity protection, decent working conditions and a minimum wage that takes into account the needs of workers and considers relevant factors, including but not limited to the cost of living and the general level of wages in their country.

19. In building and maintaining national social protection floors within their social security system and facilitating the transition to the formal economy, Members should pay particular attention to the needs and circumstances of those in the informal economy and their families.

20. Through the transition to the formal economy, Members should progressively extend the coverage of social insurance to those in the informal economy and, if necessary, adapt administrative procedures, benefits and contributions, taking into account their contributory capacity.

21. Members should encourage the provision of and access to affordable quality childcare and other care services in order to promote gender equality in entrepreneurship and employment opportunities and to enable the transition to the formal economy.

VI. Incentives, compliance and enforcement

22. Members should take appropriate measures, including through a combination of preventive measures, law enforcement and effective sanctions, to address tax evasion and avoidance of social contributions, labour laws and regulations. Any incentives should be linked to facilitating the effective and timely transition from the informal to the formal economy.

23. Members should reduce, where appropriate, the barriers to the transition to the formal economy and take measures to promote anti-corruption efforts and good governance.

24. Members should provide incentives for, and promote the advantages of, effective transition to the formal economy, including improved access to business services, finance, infrastructure, markets, technology, education and skills programmes, and property rights.

25. Mikro- ja pienyritysten virallistamisen osalta jäsenvaltioiden tulisi:

a) ryhtyä yritystoiminnan aloittamista helpottaviin uudistuksiin alentamalla rekisteröintikustannuksia ja käsittelyaikoja ja tarjoamalla entistä paremmat mahdollisuudet hyödyntää palveluja esimerkiksi tieto- ja viestintäteknologian avulla;

b) alentaa määräysten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia yksinkertaistamalla verotuksen ja sosiaaliturvamaksujen määräytymisperusteita ja maksumenettelyjä;

c) edistää mahdollisuuksia osallistua julkisiin hankintoihin maan lakien mukaisesti myös työläinsäädännön keinoin esimerkiksi sopeuttamalla hankintamenettelyjä ja määriä, tarjoamalla julkista kilpailutusta koskevaa koulutusta ja neuvontaa ja varaamalla kiintiöitä näille taloudellisille yksiköille;

d) parantaa mahdollisuuksia hyödyntää osallisuutta lisääviä rahoituspalveluja, kuten näiden taloudellisten yksiköiden koon ja tarpeiden mukaan räätälöityjä luottojen ja pääoman saatavuutta, maksu- ja vakuutuspalveluja sekä säästö- ja takausohjelmia;

e) parantaa mahdollisuuksia hyödyntää yrittäjäkoulutusta, osaamisen kehittämistä ja kohderyhmän mukaan suunniteltuja liiketoiminnan kehittämispalveluja;

f) parantaa pääsyä sosiaaliturvan piiriin.

26. Jäsenvaltioiden tulisi toteuttaa asianmukaiset järjestelyt tai tarkistaa nykyisiä järjestelyjä, joilla lakien ja asetusten noudattaminen varmistetaan esimerkiksi huolehtimalla siitä, että kaikki työsuhteet tunnustetaan ja niihin liittyviä oikeuksia noudatetaan viralliseen talouteen siirtymisen helpottamiseksi.

27. Jäsenvaltioissa tulisi olla käytössä riittävä ja asianmukainen työsuojelutarkastusjärjestelmä ja työsuojelutarkastukset tulisi ulottaa kaikkiin epävirallisen talouden työpaikoihin työntekijöiden suojelemiseksi ja tarjota neuvontaa toimeenpanosta vastaaville viranomaisille muun muassa siitä, miten epävirallisen talouden työehtoihin ja -oloihin tulee puuttua.

28. Jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä toimiin, joilla varmistetaan tehokas tiedotus, avustaminen lakien ja asetusten noudattamiseksi ja eri toimijoiden valmiuksien kehittäminen.

29. Jäsenvaltioiden tulisi luoda tehokkaat ja kaikkien käytettävissä olevat valitus- ja muutoksenhakumenettelyt.

30. Jäsenvaltioiden tulisi huolehtia ennalta ehkäisevistä ja asianmukaisista korjaavista toimenpiteistä, joilla helpotetaan siirtymistä viralliseen talouteen ja varmistaa, että kansallisen lainsäädännön mukaiset hallinnolliset, siviili- tai rikosoikeudelliset seuraamukset määräysten laiminlyönnistä ovat riittävät ja

25. With respect to the formalization of micro and small economic units, Members should:

(a) undertake business entry reforms by reducing registration costs and the length of the procedure, and by improving access to services, for example, through information and communication technologies;

(b) reduce compliance costs by introducing simplified tax and contributions assessment and payment regimes;

(c) promote access to public procurement, consistent with national legislation, including labour legislation, through measures such as adapting procurement procedures and volumes, providing training and advice on participating in public tenders, and reserving quotas for these economic units;

(d) improve access to inclusive financial services, such as credit and equity, payment and insurance services, savings, and guarantee schemes, tailored to the size and needs of these economic units;

(e) improve access to entrepreneurship training, skills development and tailored business development services; and

(f) improve access to social security coverage.

26. Members should put in place appropriate mechanisms or review existing mechanisms with a view to ensuring compliance with national laws and regulations, including but not limited to ensuring recognition and enforcement of employment relationships, so as to facilitate the transition to the formal economy.

27. Members should have an adequate and appropriate system of inspection, extend coverage of labour inspection to all workplaces in the informal economy in order to protect workers, and provide guidance for enforcement bodies, including on how to address working conditions in the informal economy.

28. Members should take measures to ensure the effective provision of information, assistance in complying with the relevant laws and regulations, and capacity building for relevant actors.

29. Members should put in place efficient and accessible complaint and appeal procedures.

30. Members should provide for preventive and appropriate corrective measures to facilitate the transition to the formal economy, and ensure that the administrative, civil or penal sanctions provided for by national laws for non-compliance are adequate and strictly en-

että ne pannaan tehokkaasti täytäntöön.

VII. Yhdistymisvapaus, työmarkkinavuoropuhelu ja työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen rooli

31. Jäsenvaltioiden tulisi huolehtia siitä, että epävirallisen talouden piirissä toimivilla on yhdistymisvapaus ja oikeus neuvotella kollektiivisesti työehdoista sekä oikeus perustaa vapaasti sekä liittyä järjestöjen sääntöjen mukaisesti järjestöihin, liittoihin ja keskusjärjestöihin.

32. Jäsenvaltioiden tulisi luoda työnantajille ja työntekijöille suotuista ympäristö, jossa ne voivat harjoittaa yhdistymisvapauttaan ja kollektiivista neuvotteluoikeuttaan ja osallistua työmarkkinavuoropuheluun viralliseen talouteen siirtymisen yhteydessä.

33. Työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen tulisi tarvittaessa ulottaa jäseneksi liittymismahdollisuuden ja järjestöpalvelunsa myös epävirallisen talouden piirissä toimiville työntekijöille ja taloudellisille yksiköille.

34. Valmistellessaan, toteuttaessaan ja arvioidessaan epäviralliseen talouteen sekä talouden virallistamiseen liittyviä toimintaohjelmiaan jäsenvaltioiden tulisi kuulla edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä, joiden jäsenistöön kunkin maan kansallisen käytännön mukaisesti tulisi kuulua epävirallisen talouden piirissä toimivien työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden edustavien jäsenyyteen perustuvien etujärjestöjen edustajia, ja edistää tällaisten järjestöjen aktiivista osallistumista.

35. Jäsenvaltiot ja työnantaja- ja työntekijäjärjestöt voivat myös pyytää Kansainvälisen työtoimiston apua vahvistaakseen edustavien työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen valmiuksia sekä epävirallisen talouden piirissä mahdollisesti toimivien edustuksellisten järjestöjen valmiuksia auttaa epävirallisen talouden piirissä toimivia työntekijöitä ja taloudellisia yksiköitä niiden pyrkiessä siirtymään viralliseen talouteen.

VIII. Tietojen keruu ja seuranta

36. Jäsenvaltioiden tulisi työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä kuullen säännöllisesti

a) tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan kerätä, analysoida ja julkaista sukupuolen, iän, työpaikan ja muiden sosio-ekonomisten tekijöiden mukaan jaoteltuja tilastotietoja epävirallisen talouden koosta ja rakenteesta sekä esimerkiksi epävirallisen talouden piirissä toimivien taloudellisten yksiköiden ja työntekijöiden määrästä ja toimialoista; ja

b) seurata ja arvioida viralliseen talouteen siirtymisessä tapahtunutta edistystä.

37. Valmistellessaan tai tarkistaessaan tie-

forced.

VII. Freedom of association, social dialogue and role of employers' and workers' organizations

31. Members should ensure that those in the informal economy enjoy freedom of association and the right to collective bargaining, including the right to establish and, subject to the rules of the organization concerned, to join organizations, federations and confederations of their own choosing.

32. Members should create an enabling environment for employers and workers to exercise their right to organize and to bargain collectively and to participate in social dialogue in the transition to the formal economy.

33. Employers' and workers' organizations should, where appropriate, extend membership and services to workers and economic units in the informal economy.

34. In designing, implementing and evaluating policies and programmes of relevance to the informal economy, including its formalization, Members should consult with and promote active participation of the most representative employers' and workers' organizations, which should include in their rank, according to national practice, representatives of membership-based representative organizations of workers and economic units in the informal economy.

35. Members and employers' and workers' organizations may seek the assistance of the International Labour Office to strengthen the capacity of the representative employers' and workers' organizations and, where they exist, representative organizations of those in the informal economy, to assist workers and economic units in the informal economy, with a view to facilitating the transition to the formal economy.

VIII. Data collection and monitoring

36. Members should, in consultation with employers' and workers' organizations, on a regular basis:

(a) where possible and as appropriate, collect, analyse and disseminate statistics disaggregated by sex, age, workplace, and other specific socio-economic characteristics on the size and composition of the informal economy, including the number of informal economic units, the number of workers employed and their sectors; and

(b) monitor and evaluate the progress towards formalization.

37. In developing or revising the concepts,

tojen, tilastojen ja mittareiden laadinnassa sovellettavia käsitteitä, määritelmiä ja menetelmiä jäsenvaltioiden tulisi ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön asiaan liittyvä ohjeistus erityisesti siltä osin kuin se koskee työelämän tilastotieteilijöiden 17. kansainvälisen konferenssin vuonna 2003 vahvistamaa ja myöhemmin päivitettyä epävirallisen työlisyyden määritelmää.

IX. Toimeenpano

38. Jäsenvaltioiden tulisi toimeenpanna tämän suosituksen ehdotukset kuullen sellaisia edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä, joiden jäsenistöön tulisi kunkin maan kansallisen käytännön mukaisesti kuulua epävirallisen talouden piirissä toimivien työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden jäsenyyteen perustuvien edustavien etujärjestöjen edustajia, käyttäen soveltuvin osin seuraavia keinoja:

- a) kansallinen lainsäädäntö ja sääntely;
- b) työehtosopimukset;
- c) periaate- ja toimintaohjelmat;
- d) valtion toimielinten ja muiden sidosryhmien toimien tehokas yhteensovitus;
- e) instituutioiden valmiuksien kehittäminen ja voimavarojen käyttöönotto; ja
- f) muut kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaiset toimet.

39. Jäsenvaltioiden tulisi säännöllisesti ja tarvittaessa arvioida periaate- ja toimintaohjelmien vaikuttavuutta viralliseen talouteen siirtymisen helpottamisen suhteen kuullen sellaisia edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä, joiden jäsenistöön tulisi kunkin maan kansallisen käytännön mukaisesti kuulua epävirallisen talouden piirissä toimivien työntekijöiden ja taloudellisten yksiköiden jäsenyyteen perustuvien edustavien etujärjestöjen edustajia.

40. Määrittäessään, kehittäessään, toteuttaessaan ja tarkistaessaan säännöllisin välein viralliseen talouteen siirtymisen helpottamiseksi tarkoitettuja toimia jäsenvaltioiden tulisi ottaa huomioon liitteessä mainitut Kansainvälisen työjärjestön ja Yhdistyneiden kansakuntien asiakirjoissa annettu ohjeistus.

41. Mitään tässä suosituksessa sanottua ei tule tulkita niin, että se heikentäisi sitä suojaa, jota virallisen talouden piirissä toimivat tahot nauttivat Kansainvälisen työjärjestön muiden asiakirjojen nojalla.

42. Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvosto voi tehdä liitteeseen tarkistuksia. Hallintoneuvoston näin hyväksymä tarkistettu liite korvaa aiemman liitteen ja siitä tiedotetaan Kansainvälisen työjärjestön jäsenvaltioille.

definitions and methodology used in the production of data, statistics and indicators on the informal economy, Members should take into consideration relevant guidance provided by the International Labour Organization, in particular and as appropriate, the guidelines concerning a statistical definition of informal employment adopted by the 17th International Conference of Labour Statisticians in 2003 and their subsequent updates.

IX. Implementation

38. Members should give effect to the provisions of this Recommendation, in consultation with the most representative employers' and workers' organizations, which should include in their rank, according to national practice, representatives of membership-based representative organizations of workers and economic units in the informal economy, by one or a combination of the following means, as appropriate:

- (a) national laws and regulations;
- (b) collective agreements;
- (c) policies and programmes;
- (d) effective coordination among government bodies and other stakeholders;
- (e) institutional capacity building and resource mobilization; and
- (f) other measures consistent with national law and practice.

39. Members should review on a regular basis, as appropriate, the effectiveness of policies and measures to facilitate the transition to the formal economy, in consultation with the most representative employers' and workers' organizations, which should include in their rank, according to national practice, representatives of membership-based representative organizations of workers and economic units in the informal economy.

40. In establishing, developing, implementing and periodically reviewing the measures taken to facilitate the transition to the formal economy, Members should take into account the guidance provided by the instruments of the International Labour Organization and the United Nations relevant to the informal economy listed in the Annex.

41. Nothing in this Recommendation should be construed as reducing the protections afforded to those in the informal economy by other instruments of the International Labour Organization.

42. The Annex may be revised by the Governing Body of the International Labour Office. Any revised Annex so established, once approved by the Governing Body, shall replace the preceding annex and shall be communicated to the Members of the International Labour Organization.

Liite

Kansainvälisen työjärjestön ja Yhdistyneiden kansakuntien asiakirjat, jotka liittyvät viralliseen talouteen siirtymisen helpottamista

Kansainvälisen työjärjestön asiakirjat

Perustavaa laatua olevat yleissopimukset

- Pakollista työtä koskeva yleissopimus nro 29 (1930) ja pakollista työtä koskevaan yleissopimukseen liittyvä pöytäkirja (2014)
- Ammatillista järjestäytymisvapautta ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelua koskeva yleissopimus nro 87 (1948)
- Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltamista koskeva yleissopimus nro 98 (1949)
- Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettavaa samaa palkkaa koskeva yleissopimus nro 100 (1951)
- Pakkotyön poistamista koskeva yleissopimus nro 105 (1957)
- Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää koskeva yleissopimus nro 111 (1958)
- Työhön pääsemiseksi vaadittavaa vähimmäisikää koskeva yleissopimus nro 138: (1973)
- Lapsityön pahimpien muotojen kieltämistä ja välittömiä toimia niiden poistamiseksi koskeva yleissopimus nro 182 (1999)

Hallinnointia koskevat yleissopimukset

- Ammattientarkastusta teollisuudessa ja kaupassa koskeva yleissopimus nro 81 (1947)
- Työllisyyspolitiikkaa koskeva yleissopimus nro 122 (1964)
- Maatalouden ammattientarkastusta koskeva yleissopimus nro 129 (1969)
- Kolmikantaneuvotteluja, joiden tarkoituksena on edistää työtä koskevien kansainvälisten normien noudattamista koskeva yleissopimus nro 144 (1976)

Muut asiakirjat

- Järjestäytymisvapaus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus ja työelämän suhteet
 - Maaseudun työntekijäjärjestöjä ja niiden osuutta taloudellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä koskeva yleissopimus nro 141 (1975)
 - Kollektiivisen neuvottelumenettelyn edistämistä koskeva yleissopimus nro 154 (1981)

Yhtäläiset mahdollisuudet ja yhdenvertai-

Annex

Instruments of the International Labour Organization and the United Nations relevant to facilitating the transition from the informal to the formal economy

Instruments of the International Labour Organization Fundamental Conventions

- Forced Labour Convention, 1930 (No. 29), and Protocol of 2014 to the Forced Labour Convention, 1930
- Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948 (No. 87)
- Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949 (No. 98)
- Equal Remuneration Convention, 1951 (No. 100)
- Abolition of Forced Labour Convention, 1957 (No. 105)
- Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958 (No. 111)
- Minimum Age Convention, 1973 (No. 138)
- Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182)

Governance Conventions

- Labour Inspection Convention, 1947 (No. 81)
- Employment Policy Convention, 1964 (No. 122)
- Labour Inspection (Agriculture) Convention, 1969 (No. 129)
- Tripartite Consultation (International Labour Standards) Convention, 1976 (No. 144)

Other instruments

- Freedom of association, collective bargaining and industrial relations
 - Rural Workers' Organisations Convention, 1975 (No. 141)
 - Collective Bargaining Convention, 1981 (No. 154)

Equality of opportunity and treatment

nen kohtelu

— Perhehuoltovelvollisuuksia omaavien mies- ja naistyöntekijöiden samanlaisia mahdollisuuksia ja yhdenvertaista kohtelua koskeva yleissopimus nro 156 (1981)

Työllisyyspolitiikka ja työllisyyden edistäminen

— Työllisyyspolitiikkaa koskeva suositus nro 122 (1964)

— Ammatillista kuntoutusta ja työllistämistä (vajaakuntoiset henkilöt) koskeva yleissopimus nro 159 (1983)

— Työllisyyspolitiikkaa (täydentäviä määräyksiä) koskeva suositus nro 169 (1984)

— Yksityisiä työnvälitystoimistoja koskeva yleissopimus nro 181 (1997)

— Yleisiä edellytyksiä pienten ja keskiuurten yritysten työpaikkojen luomisen edistämiseksi koskeva suositus nro 189 (1998)

— Osuustoiminnan edistämistä koskeva suositus nro 193 (2002)

— Työsuhteita koskeva suositus nro 198 (2006)

Ammatinvalintaohjaus ja ammatillinen koulutus

— Ammatinvalinnanohjauksen ja ammattikoulutuksen osuutta kehitettäessä inhimillisiä voimavaroja koskeva yleissopimus nro 142 (1975)

— Suositus, joka koskee inhimillisten voimavarojen kehittämistä nro 195 (2004)

Palkkaus

— Työlausekkeitä välikirjoissa, joissa julkinen viranomainen on sopimuspuolena koskeva yleissopimus nro 94 ja suositus nro 84 (1949)

— Vähimmäispalkkojen määräämistä koskeva yleissopimus nro 131 ja suositus nro 135 (1970)

Työsuojelu

— Työturvallisuutta ja -terveyttä sekä työympäristöä koskeva yleissopimus nro 155 (1981)

— Maatalousalan työturvallisuutta ja -terveyttä koskeva yleissopimus nro 184 ja suositus nro 192 (2001)

— Työturvallisuuden ja -terveyden edistämistä koskeva yleissopimus nro 187 (2006)

Sosiaaliturva

— Sosiaaliturvan vähimmäistasoa koskeva yleissopimus nro 102 (1952)

— Sosiaaliturvan vähimmäistasoa koskeva suositus nro 202 (2012)

Äitiyden suojelu

— Workers with Family Responsibilities Convention, 1981 (No. 156)

Employment policy and promotion

— Employment Policy Recommendation, 1964 (No. 122)

— Vocational Rehabilitation and Employment (Disabled Persons) Convention, 1983 (No. 159)

— Employment Policy (Supplementary Provisions) Recommendation, 1984 (No. 169)

— Private Employment Agencies Convention, 1997 (No. 181)

— Job Creation in Small and Medium-Sized Enterprises Recommendation, 1998 (No. 189)

— Promotion of Cooperatives Recommendation, 2002 (No. 193)

— Employment Relationship Recommendation, 2006 (No. 198)

Vocational guidance and training

— Human Resources Development Convention, 1975 (No. 142)

— Human Resources Development Recommendation, 2004 (No. 195)

Wages

— Labour Clauses (Public Contracts) Convention (No. 94) and Recommendation (No. 84), 1949

— Minimum Wage Fixing Convention (No. 131) and Recommendation (No. 135), 1970

Occupational safety and health

— Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155)

— Safety and Health in Agriculture Convention (No. 184) and Recommendation (No. 192), 2001

— Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention, 2006 (No. 187)

Social security

— Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952 (No. 102)

— Social Protection Floors Recommendation, 2012 (No. 202)

Maternity protection

— Äitiyssuojelua koskeva yleissopimus nro 183 (2000)

Siirtotyöläiset

— Muuttavia työntekijöitä (muutettu) koskeva yleissopimus nro 97 (1949)

— Siirtolaisuuteen liittyviä väärinkäytöksiä sekä ulkomaalaisten työntekijöiden yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhtäläisen kohtelun edistämistä (täydentävät määräykset) koskeva yleissopimus nro 143 (1975)

HIV ja AIDS

— HIV:tä ja AIDS:ia koskeva suositus nro 200 (2010)

Alkuperäiskansat ja -heimot

— Itsenäisten maiden alkuperäis- ja heimokansoja koskeva yleissopimus nro 169 (1989)

Yksittäiset työntekijäryhmät

— Kotityötä koskeva yleissopimus nro 177 (1996)

— Kotitaloustyöntekijöitä koskeva yleissopimus nro 189 ja suositus nro 201 (2011)

Kansainvälisen työkonferenssin päätöslauselmia

— Kansainvälisen työkonferenssin 96. istunnossaan hyväksymä päätöslauselma ja johtopäätökset kestävän yritystoiminnan edistämisestä (2007)

— Kansainvälisen työkonferenssin 101. istunnossaan hyväksymä päätöslauselma ja johtopäätökset vakavasta nuorisotyöttömyydestä (2012)

— Kansainvälisen työkonferenssin 103. istunnossaan hyväksymä päätöslauselma ja johtopäätökset liittyen työttömyyttä koskevaan toiseen yleiskeskusteluun (2014)

Yhdistyneiden kansakuntien asiakirjat

— YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeusjulistus (1948)

— Taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus (1966)

— Kansalaisyhteisö- ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus (1966)

— Siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksien suojaamista koskeva yleissopimus (1990)

— Maternity Protection Convention, 2000 (No. 183)

Migrant workers

— Migration for Employment Convention (Revised), 1949 (No. 97)

— Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975 (No. 143)

HIV and AIDS

— HIV and AIDS Recommendation, 2010 (No. 200)

Indigenous and tribal peoples

— Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989 (No. 169)

Specific categories of workers

— Home Work Convention, 1996 (No. 177)

— Domestic Workers Convention (No. 189) and Recommendation (No. 201), 2011

Resolutions of the International Labour Conference

— Resolution and Conclusions concerning the promotion of sustainable enterprises adopted by the International Labour Conference at its 96th Session (2007)

— Resolution and Conclusions concerning the youth employment crisis adopted by the International Labour Conference at its 101st Session (2012)

— Resolution and Conclusions concerning the second recurrent discussion on employment adopted by the International Labour Conference at its 103rd Session (2014)

United Nations instruments

— Universal Declaration of Human Rights, 1948

— International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 1966

— International Covenant on Civil and Political Rights, 1966

— International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families, 1990

**European Union
Statement**

**International Labour Conference
104th session
(1st-13th June 2015)**

**Committee for the Application of Standards
General Survey concerning the right of association and rural
workers' organizations instruments
"Giving a voice to rural workers"**

Geneva, 2 June 2015

- CHECK AGAINST DELIVERY-

**International Labour Conference
104th session
(1 -13 June 2015)**

**Committee for the Application of Standards
General Survey concerning the right of association and rural workers' organiza-
tions instruments
"Giving a voice to rural workers"
EU Statement**

Thank you, Chair.

I am speaking on behalf of the European Union and its Member States.

The following countries align themselves with this statement: Turkey, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina, Norway, the Republic of Moldova, and Armenia.

Since this is the first time we take the floor, I would like to begin by congratulating you on your appointment as chair of this Committee.

Agriculture is the second largest source of employment worldwide after services and provides employment for the largest proportion of the rural workforce. A majority of the world's women workers are engaged in agricultural activities in rural areas. It is one of the major rural economic sectors in many countries together with agri-food processing and supply chains, and non-farm businesses, which are often engines of economic growth, poverty reduction and social progress.

The situation in the European Union Member States has varied substantially in the last decades. The sector is facing a demographic challenge and will need to create sustainable jobs for young workers in the years to come. But the majority of population in low income countries is dependent on the rural economy.

However, rural workers, be it in European Member states but also in most developing countries, are frequently not fully covered by national labour law and, more broadly, their rights are often not recognised or enforced, even in the formal sector. This lack of decent working conditions and social protection often leads to negative impacts on the social, health and economic status of the rural workforce.

We share the view that rural workers are entitled to the same freedom of association rights as those enjoyed by other workers. The almost full ratification of Conventions 11, 87 and 98 by EU Member States is a demonstration of this common commitment. This is also reflected in the Charter of Fundamental Rights of the European Union. We encour-

age and support the worldwide ratification and implementation of the eight core ILO conventions, including Conventions 87 and 98.

We are aware of the challenges that exist for rural workers worldwide. Development cooperation carried out by the European Union promotes rule of law and good governance, as well as inclusive and sustainable growth as two basic and mutually reinforcing pillars. It adopts a rights-based approach and focuses on poor and vulnerable groups, food security, diversification of livelihoods, social protection and social inclusion, and sustainable agriculture. At the same time, ensuring safe and healthy working conditions for all workers is one of the strategic priorities of the EU social policy.

To respond to the challenges reported by its constituents, we encourage the ILO to provide technical assistance upon request and in accordance with national circumstances. This assistance could be based on the Guidelines contained in Recommendation 149 but also activities that pay attention to female workers, as women are particularly disadvantaged in rural areas in accessing jobs, land, finance, new technologies, including information and communication technologies, health, child-care and other basic services. The recognition of their work is very limited, particularly in small scale agriculture. A special focus should also be given to child poverty and social exclusion. It is proven that in most countries, the risk of being affected by poverty and social exclusion is greater for children than for adults. Children are particularly exposed to forced labour, trafficking and hazardous work in the rural economy and therefore they should be targeted with specifically designed measures

We also encourage the Office to compile a collection of good practices concerning the implementation of the related instruments and arrange for exchanges of ideas and experiences across countries. This should be done within the context of the area of critical importance on decent work in the rural economy within existing resources as was discussed at the November 2014 Governing Body. (*GB statement and ILO report para 330*)

The follow-up to the General Survey largely overlaps with the area of critical importance on decent work in the rural economy. We acknowledge that action under the area of critical importance on promoting decent work in the rural economy requires rich and interdisciplinary expertise. Taking into account cross-cutting nature of this area, we call for a close and sound coordination within the Office and in its partnerships with other international and intergovernmental organisations.

Concerning the background work for the consolidation of agricultural standards, we believe this should be done in the context of the Standards Review Mechanism.

Thank you, Chairperson.

International Labour Conference

104th session

(1-13 June 2015)

Committee for the Application of Standards

Guatemala (Convention N° 87)

Thank you, Chair.

I speak on behalf of the Governments of the Nordic countries - Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden.

Freedom of Association is part of the foundation on which all other democratic rights and freedoms rest. It is essential that the activities of trade unions are not unjustifiably curtailed, and trade unionists should under no circumstance face harassment, intimidation and certainly not death.

We remain seriously concerned about the persistent threats experienced by trade unionists in Guatemala, demonstrating clear infringements of their Freedom of Association. We are deeply concerned that little tangible progress seems to have been made.

We discussed these matters as recently as during the 323rd session of the Governing Body of the ILO in March 2015, when the complaint case on Guatemala, submitted under article 26 of the ILO constitution, was considered. We on that occasion supported the initial decision point to appoint a Commission of Inquiry.

We call once again on the Government of Guatemala to respect its commitments regarding individual freedom and public participation, the rule of law and legal protection. We urge the Government to take action when it comes to the investigation, prosecution and conviction of the perpetrators of the murders of trade unionists as well as other acts of violence. We expect that the Government will promptly take all necessary measures to ensure the protection of trade union officials and members.

Similarly, we urge the Government to adopt the necessary reforms to align national legislation with Convention 87. We need to see tangible and lasting results. A good place to start would be

for the National Congress of Guatemala to adopt the urgently needed legislative reforms requested by the Committee of Experts.

Finally, we welcome the important role played by the ILO and the Country Office in implementing the Memorandum of Understanding. However, we are concerned that despite these efforts, the Government has not taken sufficient advantage of this support. We strongly urge the Government of Guatemala to strengthen its efforts in the follow-up to its commitment to the road map and the Memorandum of Understanding, and we encourage it to deepen and strengthen its engagement with the ILO as well as with the social partners.

International Labour Conference

104th session

(1-13 June 2015)

Committee for the Application of Standards

Qatar (Convention N° 29)

Thank you, Chair.

1. I speak on behalf of the governments of the Nordic countries – Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden.

2. We support the statement made on behalf of the EU and its member states.

3. Human rights are universal. No one should be deprived of his or her fundamental rights and freedoms. Furthermore, it is the responsibility of every state to promote and protect human rights and prevent all forms of discrimination and abuse.

4. We advocate the universal ratification and implementation of the eight ILO fundamental conventions. We believe that the compliance with these – including Convention number 29 on Forced labour – is fundamental to justice, sustainable development and inclusive growth.

5. We thank the Government of Qatar for the information before this Committee today.

6. We find the numerous and well-documented accounts of unacceptable working and living conditions among migrant workers in Qatar to be of grave concern. We are concerned by the serious reports of widespread use and persistent practices of exploitation and forced labour linked to the kafala sponsorship system.

7. Many migrants in the country find themselves in situations of forced labour on account of a number of factors such as contract substitution, restrictions on their freedom to leave their employment relationship or the country, the nonpayment of wages, and the threat of retaliation. We find the situation of women in domestic work in private households to be of particular concern.

8. We discussed these matters as recently as during the 323rd session of the Governing Body of the ILO in March 2015, when the complaint case on Qatar, submitted under article 26 of the ILO constitution was considered. We on that occasion supported the initial decision point to appoint a Commission of Inquiry, because of the seriousness and urgency of the case. The fact that Qatar

is the subject of a discussion in the Committee on Application of Standards shows that problems regrettably still exist.

9. In light of the thousands of migrant workers that are expected to be recruited for the preparations of the 2022 Football World Cup, and the high number of fatal accidents that have already occurred at different construction sites, we would like to remind Qatar of its responsibilities regarding fundamental principles and rights at work for these workers. The legal and political solutions that will give workers their rights, and create the conditions for a safe World Cup in 2022, are available to the Government of Qatar. And beyond the World Cup preparations, the Government must ensure that these rights are extended to all migrant workers in the country.

10. We therefore once again call on the Government of Qatar to act up to their commitment and urgently abolish the kafala sponsorship system so workers can change employers, and freely leave the country. We have taken note that a bill has been drafted to repeal the system of sponsorship and to replace it by work contracts. We expect that the new legislation on migrant workers will be enacted in the near future, and that it will be drafted in such a way as to protect them against any form of exploitation and provide them with the full enjoyment of their rights at work. In particular, we urge the Government to eliminate any restrictions placed on the freedom of association rights of migrant workers and ensure that they are free to form and join trade unions, and to collectively bargain for fair wages and safe work. We also urge the Government to overhaul the grievance procedures for labour complaints and ensure that adequate penalties are applied for violations.

11. We call on the Government of Qatar to work with international recruitment companies to secure a rights based migration process, in conformity with international labour standards and to deal with the mass recruitment of migrant workers. We urge the Government of Qatar to work closely with and support the governments of sending countries in order to promote and protect the fundamental rights of workers from these countries in the recruitment process as well as to improve their working and living conditions once in Qatar.

12. Finally, recognizing the pivotal role played by the ILO in developing, promoting and supervising international labour standards, we strongly encourage the Government of Qatar to step up its engagement and cooperation with the ILO. We will continue to follow the development in Qatar closely.

Liite 8

**European Union
Statement**

**International Labour Conference
104th session
(1st-13th June 2015)**

Committee for the Application of Standards

Bangladesh (Convention N° 87)

Geneva, 5 June 2015

- CHECK AGAINST DELIVERY -

International Labour Conference

104th session

(1 -13 June 2015)

Committee for the Application of Standards

Bangladesh (Convention N° 87)

European Union Statement

Thank you, chairperson.

I am speaking on behalf of the European Union and its Member States.

The following countries align themselves with this statement: Montenegro, Serbia, Albania and the Republic of Moldova.

We attach great importance to human rights, including freedom of association and trade union rights, and recognise the important role played by the ILO in developing, promoting and supervising international labour standards. We are engaged in the promotion of universal ratification and effective implementation of the ILO fundamental conventions.

We note that there has been real progress in trade union registration, especially in the ready-made garment sector, since the Labour Act has been amended back in July 2013. We call on the Government to continue to ensure that union registration processes are concluded timely and in accordance with due process and to strengthen administrative capacities to this end. We thank the Government Representative/Ambassador for the information provided today. However, we also call on the Government to continue to provide detailed information and statistics on the registration of trade unions.

We urge the Government to guarantee effective, expedient, and transparent investigation and prosecution of violence and harassment against trade unions and workers' representatives.

We strongly urge the Government to adopt as a matter of urgency implementing regulations to the Labour Act as well as to amend the Bangladesh Labour Act so that its provisions are brought fully in line with Convention 87. We call on the government to provide the details requested by the experts on the revision and amendment of these provisions of the Labour Act.

We share the deep regret expressed by the experts on the minimum membership requirement of 30 per cent of the total number of workers employed for initial and continued union registration.

This high threshold is a violation of the right of workers to form organisations of their own choosing provided in article 2 of Convention 87. In line with the experts' comments, we request the government to take the necessary measures to amend these provisions.

We request the government to ensure that the requirement of the minimum number of trade unions to form a federation (now at five) is not excessively high and that workers may form federations of a broader occupational and interoccupational coverage.

We also urge the Government to carry out full consultations with the workers' and employers' organizations to elaborate new legislation for the Export Processing Zones and to make sure that it is in conformity with Convention 87 and workers in these zones can enjoy full freedom of association and collective bargaining rights.

We call on the government to ensure that its legislation and practice is brought in conformity with Convention 87, given the critical importance of freedom of association as a fundamental and enabling human right.

Finally, we renew our strong commitment to remain engaged and to continue our intensive cooperation with the Government of Bangladesh, especially in the framework of the Sustainability Compact to which Bangladesh, the EU, the US and the ILO are partners.

Thank you, chairperson.

Liite 9

**European Union
Statement**

**International Labour Conference
104th session
(1st-13th June 2015)**

Committee for the Application of Standards

Belarus (Convention N° 87)

Geneva, 5 June 2015

- CHECK AGAINST DELIVERY -

International Labour Conference

104th session

(1 -13 June 2015)

Committee for the Application of Standards

Belarus (Convention N° 87)

European Union Statement

Thank you, chairperson.

I am speaking on behalf of the European Union and its member States.

The following countries align themselves with this statement: Montenegro, Serbia and Norway.

The European Union attaches great importance to its relations with Belarus, a country that neighbours the EU, and to the citizens of that country. Despite positive steps, such as the release of the Belarusian human rights defender Ales Byalyatski last year, we remain gravely concerned about the lack of respect for human rights, democracy and rule of law. The EU maintains its policy of critical engagement with Belarus, intended to promote respect for human rights, the rule of law and democratic principles in that country.

We recall that the development of bilateral relations with us is conditional on the progress towards respect for the principles of democracy, the rule of law and human rights by the government of Belarus. We are willing to assist Belarus to meet its obligations in this regard and will continue to closely monitor the situation in Belarus.

This case has been on the agenda of this committee thirteen times since 1997. The respect for human rights, the rule of law and democratic principles has not improved in Belarus. With presidential elections due in the autumn, 2015 will be a key year for Belarus. We believe that freedom of expression, opinion, assembly, association and media are prerequisites for free and fair elections and essential for a democracy.

We remain gravely concerned that the follow up to the direct ILO contact mission that took place in 2014 remains slow and piecemeal. Significant progress is needed in implementing the recommendations of the 2004 Commission of Inquiry. In this context, we want to recall that the failure of Belarus to implement these recommendations has led to the suspension of Belarus from the European Union Generalised System of Preferences (GSP) since 2007.

We note the recent Presidential decree No.4 of June 2nd 2015, which replaces the 10 per cent minimum membership requirement to establish a trade union with the new minimum requirement of at least 10 workers. While we acknowledge the fact that this decree was adopted after consultation with social partners, we remain concerned that this change will lead to actual improvement.

We reiterate our call on the Belarusian authorities to eliminate the other obstacles to trade union registration, in particular the requirements imposed by Decree No. 2 of January 1999 on legal address. These obstacles hinder the establishment and functioning of trade unions in practice.

We also reiterate our call on the Government to provide the information requested by the Committee of Experts, notably concerning the refusal to authorize the holding of demonstrations and the restrictions on assembly imposed by the Act on Mass Activities.

We urge once again the Government, in line with the request of the Committee of Experts, to amend Presidential decree No. 24 concerning the use of foreign gratuitous aid. This is essential to ensure that workers' and employers' organisations may benefit from assistance from international organisations of workers and employers.

We urge the Government to provide all the information requested by the Committee of Experts and to intensify its efforts in cooperation with all the social partners concerned to implement the recommendations of the Commission of Inquiry. We take note that the Government has accepted technical assistance from the Office. We express our hope that the renewed engagement with the Office and cooperation with the social partners will give rise to concrete results towards rapid and effective implementation of the outstanding recommendations of the Commission of Inquiry. Fulfilling them is essential for freedom of association. This is a human right to which the people of Belarus are entitled.

Thank you, chairperson.

Lite 10

**European Union
Statement**

**International Labour Conference
104th session
(1st-13th June 2015)**

Committee for the Application of Standards

Cambodia (Convention N° 182)

Geneva, 3 June 2015

- CHECK AGAINST DELIVERY-

International Labour Conference

104th session

(1 -13 June 2015)

**Committee for the Application of Standards
Cambodia (Convention N° 182)**

European Union Statement

Thank you, chairperson.

I am speaking on behalf of the European Union and its member States.

The following countries align themselves with this statement: the former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro, Iceland, Serbia, Albania, Norway, the Republic of Moldova and Armenia.

We engage in the promotion of universal ratification and implementation of the eight fundamental ILO Conventions as part of its Strategy on Human Rights. Therefore, we call on all countries to protect and promote all human rights and fundamental freedoms to which their people are entitled. We advocate in particular for the rights of children.

We note that the committee of experts encourages the Government of Cambodia to strengthen its efforts to combat the sale and trafficking of children through the effective implementation of its anti-trafficking legislation, particularly by enhancing the capacity of the law enforcement agencies, including financial capacity.

We are concerned by the 2011 concluding observations from the Committee on the Rights of the Child, where the mistreatment of persons in drug retention centres apparently extends to children. We urge the Government of Cambodia to indicate what safeguards exist, both in law and in practice, to ensure that children below the age of 18 years detained in drug rehabilitation centres, who have not been convicted by a court of law, are not subject to the obligation to perform work.

We are pleased to learn that with the cooperation of the ILO an IPEC project took place in 2013. According to this survey only 3 out of the 4 million (79 per cent) children aged five to 17 years in the country were attending school. In line with the comments of the experts, we urge the Government to continue its efforts to reinforce the education system; notably by continuing to increase its financial allocation to the sector and by prioritising the implementation of its policies that put equitable access, the retention of children in formal education and the quality of education at the centre of its work. In addition we acknowledge in particular the strong leadership of the

Government in 2014 in the areas of examination reform, school inspection and teacher policy all of which provide a strong basis for significant improvements in the sector.

We call on the Government to cooperate with the ILO and to respond to the requests of the Committees of Experts. We also express our continued readiness to cooperate with the Government of Cambodia to promote development and the full enjoyment of all human rights.

Thank you, chairperson.

Lite 11

**European Union
Statement**

**International Labour Conference
104th session
(1st-13th June 2015)**

Committee for the Application of Standards

Cameroon (Convention N° 182)

Geneva, 3 June 2015

- CHECK AGAINST DELIVERY -

International Labour Conference

104th session

(1 -13 June 2015)

Committee for the Application of Standards

Cameroon (Convention N° 182)

European Union Statement

Thank you, chairperson.

I am speaking on behalf of the European Union and its member States.

The following countries align themselves with this statement: the former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro, Iceland, Serbia, Albania, Norway, the Republic of Moldova and Armenia.

We engage in the promotion of universal ratification and implementation of the eight fundamental ILO Conventions as part of our Strategy on Human Rights, adopted in June 2012. Therefore, we call on all countries to protect and promote all human rights and fundamental freedoms to which their people are entitled. In this context we advocate for the rights of children.

We wish to recall the commitment made by Cameroon under the Cotonou Agreement – the framework for Cameroon's cooperation with the European Union – to respect democracy, the rule of law and human rights principles which include the abolition of the worst forms of child labour. Compliance with ILO Convention 182 is essential in this respect.

We note that the committee of experts requests the Government to take all the necessary measures to ensure that investigations and thorough prosecutions are carried out of persons engaged in the sale and trafficking of children under 18 years of age. We encourage the Government to reinforce the capacity of the authorities responsible for Act N° 2005/05.

We also note that the Committee of Experts highlighted that the Child Protection code is in the process of being adopted since 2006. We urge the Government of Cameroon to take the necessary measures for the adoption of the code. Its provisions must comply with Convention 182 as indicated in the Committee of experts report.

We are pleased to learn that with ILO collaboration an IPEC project (PANETEC 2014-2016) has been adopted. Its aim is to eliminate the worst forms of child labour by 2016. In line with the

comments of the experts, we urge the Government to take immediate and effective measures to ensure the implementation of the PANETEC in the very near future, in particular by removing children from the worst forms of child labour including hazardous types of work.

We are concerned by the apparent increase in numbers of children who are HIV/AIDS orphans. While we express solidarity to the families of the victims, we urge the Government to make sure that these children are not engaged in the worst forms of child labour and we encourage the Government to provide all the information requested by the experts.

Domestic work for children can be a source of exposure to worst forms of child labour. We note that the experts request the Government to take effective and time-bound measures to protect children engaged in domestic work. We encourage the Government to cooperate with the ILO in the context of the ILO-IPEC project in this regard.

We call on the Government to cooperate with the ILO and to respond to the requests of the Committees of experts. We also express our continued readiness to cooperate with the Government of Cameroon to promote development and the full enjoyment of all human rights.

Thank you, chairperson.

Liite 12

**European Union
Statement**

**International Labour Conference
104th session
(1st-13th June 2015)**

Committee for the Application of Standards

Eritrea (Convention N° 29)

Geneva, 4 June 2015

- CHECK AGAINST DELIVERY -

International Labour Conference

104th session

(1 -13 June 2015)

Committee for the Application of Standards

Eritrea (Convention N° 29)

European Union Statement

Thank you, chairperson.

I am speaking on behalf of the European Union and its member States.

The following countries align themselves with this statement: the former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro, Iceland, Albania, Norway, the Republic of Moldova and Armenia.

We engage in the promotion of universal ratification and implementation of the eight fundamental ILO Conventions as part of our Strategy on Human Rights, adopted in June 2012. Therefore, we call on all countries to protect and promote all human rights and fundamental freedoms to which their people are entitled.

We wish to recall the commitment made by Eritrea under the Cotonou Agreement – the framework for Eritrea's cooperation with the European Union – to respect democracy, the rule of law and human rights principles which include the abolition of forced labour. Compliance with ILO Convention 29 is essential in this respect.

We note that the committee of experts requests the Government to take all the necessary measures to amend or repeal the Proclamation on National Service, No. 82 of 1995 and the Warsai Yakaalo Development Campaign (WYDC) Declaration of 2002, in order to remove the legislative basis for the exaction of compulsory labour in the context of national service, and to address the incompatibility of these texts with both ILO Conventions Nos 29 and 105.[We thank the Government for the information provided.]

We call on the Government to cooperate with the ILO and to respond to the requests of the Committee of experts. We also express our continued readiness to cooperate with the Government of Eritrea to promote development and the full enjoyment of all human rights.

Thank you, chairperson

Liite 13

European Union Statement

**International Labour Conference
104th session
(1st - 13th June 2015)**

Committee for the Application of Standards

Mauritania (Convention N° 29)

Geneva, 9 June 2015

- CHECK AGAINST DELIVERY -

International Labour Conference

104th session

(1 -13 June 2015)

Committee for the Application of Standards

Mauritania (Convention N° 29)

European Union Statement

Thank you, chairperson.

I am speaking on behalf of the European Union and its member States.

The following countries align themselves with this statement: the former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro, Serbia, Albania, Norway, the Republic of Moldova and Armenia.

We engage in the promotion of universal ratification and implementation of the eight fundamental ILO Conventions as part of our Strategy on Human Rights. Therefore, we call on all countries to protect and promote all human rights and fundamental freedoms to which their people are entitled.

We wish to recall the commitment made by Mauritania under the Cotonou Agreement – the framework for cooperation with the European Union – to respect democracy, the rule of law and human rights principles which include the abolition of forced labour. Compliance with ILO Convention 29 is essential in this respect.

We have noted that Act 2007/48 of 9 August 2007 contains detailed provisions criminalizing slavery and punishing slavery-like practices. We further observe that new legislation adopted in 2015 incorporates into national law the penalties provided for in relevant international conventions. We have also noted that the Act has received considerable publicity, but we strongly encourage the Government to continue taking measures to make the population and relevant authorities aware of the problem of forced labour. It seems that victims of forced labour continue to face problems in being heard and asserting their rights. We call on the Government, to take all the appropriate steps to ensure that victims of forced labour are able to assert their rights.

We also encourage the Government to fully implement the 29 recommendations in the roadmap for combating the vestiges of slavery, adopted in March 2014. We concur with the Committee of Experts' observation that for the roadmap to be a driving force, appropriate measures must be taken to ensure specific and rapid results.

Finally, we note that the Committee of Experts regrets that the Government did not provide a report in 2013 and 2014. We call on the Government to cooperate with the ILO and to respond to the requests of the Committee of Experts. We also express our continued readiness to cooperate with the Government of Mauritania to promote development and the full enjoyment of all human rights.

Thank you, chairperson.

Liite 14

**European Union
Statement**

**International Labour Conference
104th session
(1st-13th June 2015)**

Committee for the Application of Standards

Qatar (Convention N° 29)

Geneva, 10 June 2015

- CHECK AGAINST DELIVERY -

International Labour Conference

104th session

(1 -13 June 2015)

**Committee for the Application of Standards
Qatar (Convention N° 29)**

European Union Statement

Thank you, chairperson.

I am speaking on behalf of the European Union and its member States.

The following countries align themselves with this statement: Montenegro, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina, the Republic of Moldova and Armenia.

We engage in the promotion of universal ratification and implementation of the eight fundamental ILO Conventions as part of our Strategy on Human Rights. Therefore, we call on all countries to protect and promote all human rights and fundamental freedoms.

We attach great importance to human rights, including the abolition of forced labour, and recognise the important role played by the ILO in developing, promoting and supervising international labour standards. We promote safe and healthy workplaces worldwide through cooperation with the ILO, contribution to the G20 initiatives on this matter, and other multilateral and bilateral activities.

We believe that compliance with the ILO fundamental conventions is essential for social and economic stability in any country and that an environment conducive to dialogue and trust between employers, workers and governments contributes to creating a basis for solid and sustainable growth and inclusive societies. We are ready to work with the Government of Qatar in its implementation efforts regarding ILO Conventions.

We note that the Government indicated that a bill has been drafted to repeal the system of sponsorship. We welcome the public commitment from the Government that the Kafala system will be replaced by work contracts in 2015. We expect the government to enact the bill and to draft it in such a way as to provide effective protection for migrant workers with the full enjoyment of their rights at work and to protect them against any form of exploitation. We would welcome more information from the Qatari government on the measures taken, both in legislation and in implementation, to provide effective protection for migrant workers.

We note that the Committee urges the Government to continue taking measures to strengthen the capacity of migrant workers to approach the competent authorities and seek redress in the event of a violation of their rights or abuse, without fear of reprisal. We share the Committee's view that the application of effective and dissuasive penalties to perpetrators of forced labour are necessary to prevent a climate of impunity.

We also note that the Experts urge the Government to continue strengthening mechanisms monitoring the working conditions of migrant workers. We take note that the number of inspection visits increased in the recent years and we encourage the Government to continue strengthening the labour inspectorate. We welcome the Government's announcement of electronic payment measures that should be implemented by August 2015.

However, we do expect the Government of Qatar to continue its efforts in securing the fundamental rights of the migrant workers, and we will follow the development closely.

We encourage the Government to step up its efforts towards implementing ILO Convention 29 by engaging with the ILO and to cooperate with the Office in its implementation efforts regarding ILO Conventions.

Thank you, chairperson.

Liite 15

**European Union
Statement**

**International Labour Conference
104th session
(1st-13th June 2015)**

Committee for the Application of Standards

Swaziland (Convention N° 87)

Geneva, 10 June 2015

- CHECK AGAINST DELIVERY -

International Labour Conference

104th session

(1 -13 June 2015)

Committee for the Application of Standards

Swaziland (Convention N° 87)

European Union Statement

Thank you, chairperson.

I am speaking on behalf of the European Union and its Member States.

The following countries align themselves with this statement: the former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro, Serbia, Albania, Norway, the Republic of Moldova and Armenia.

We engage in the promotion of universal ratification and implementation of the eight fundamental ILO Conventions as part of our Strategy on Human Rights. Therefore, we call on all countries to protect and promote all human rights and fundamental freedoms to which their people are entitled.

We remain concerned about the state of freedom of expression, opinion, assembly and association in Swaziland. We wish to recall the commitment made by Swaziland under the Cotonou Agreement – the framework for Swaziland's cooperation with the European Union – to respect democracy, the rule of law and human rights principles which include freedom of association. The May 2015 European Parliament resolution which called on the Swaziland authorities to take concrete measures to respect and promote human rights in the country is one sign of the concerns that exist within the European Union.

Compliance with ILO Convention 87 is essential in this respect. We note that this case has been discussed several times in this committee in the last decade.

One of the points continuously requested by this Committee was the amendment to the Industrial Relations Act to allow for registration of federations. We note that the Committee of Experts welcomes the developments leading to the adoption of Act No. 11 of 2014 which now allows for the registration and recognition of workers' and employers' federations under the law.

We welcome the registration in May 2015 of the Trade Union Congress of Swaziland (TUCOSWA) and the other federations whose recognition the Committee had called for. We now expect that these organisations will be given the space and the autonomy they need in the fulfilment of their mandate. We call on the government to respect trade union rights at all times.

We are very concerned by the arrest and sentencing of human rights defenders Thulani Maseko and Bheki Makhubu. This appears to have been a direct contradiction of the rights of freedom of expression. We join the call from the Committee of Experts for immediate and unconditional release. We are also concerned about the cases of Mario Masuku, Secretary General of political party PUDEMO and Maxwell Dlamini, Secretary of the Swaziland Youth Congress who were arrested at a rally on Worker's Day, 1 May 2014.

We note that the Committee of Experts highlighted several legal acts for their non-conformity with Convention No. 87. We expect the Government of Swaziland to take the necessary measures so that its legislation is fully compliant with the Convention. We note the recent developments within Swaziland's judiciary and encourage steps to ensure a credible, independent and effective judiciary that protects the rule of law, worker's rights and wider human rights in Swaziland.

We call on the Government to cooperate with the ILO and to respond to the requests of the Committees of experts by providing information on the six legislative and administrative matters indicated in their report. We also urge the Government to avail itself of the assistance of the ILO to implement outstanding issues identified by the ILO high level fact finding mission. We express the hope that its results will be taken into consideration to produce tangible progress in all the pending issues so to move towards compliance with the provisions of Convention 87.

Finally, we will continue monitoring Swaziland's adherence to Human Rights principles and we express our continued readiness to cooperate with the Government of Swaziland to promote development, including the full enjoyment of all human rights.

Thank you, chairperson.

ULKOASIAINMINISTERIÖ
Kehityspolittinen osasto
KEO-40 Emilia Mustajärvi

KOKOUSHUJISTIO
16.07.2015

HEL7M0298-11

(TL IV) KÄYTTÖ RAJOITETTU

Viite
GEN7M0013-155

Asia

ILO; Kansainvälisen työjärjestön (ILO) 104. työkonferenssi Genevessä 1.6.–13.6.2015; Ilmastomuutosta ja työtä käsittelevä korkean tason erityisistunto (World of Work Summit)

Asiasanat	ILO, YK SOSIAALINEN KEHITYS, YK ASIAT, ILMASTONMUUTOS, LAPSEN OIKEUDET
Hoitaa	KEO-40
Hoitaa UE	GEN
Koordinoi	
Tiedoksi	AVS-KEO; EUR-02; KEO-01; KEO-02; KEO-10; KEO-20; KEO-60; KEO-70; OIK-10; OIK-40; POL-01; POL-02; POL-20; POL-40; POL-50; TUO-01; TUO-03; TUO-10; TUO-20; UKKMI-00; VIE-30; VNEUS ABA; ANK; AST; ATE; BER; BRA; BRN; BRY; BUD; CAN; DUB; ENE; EUE; HAA; JAK; KOB; LIS; LON; LUX; MAD; MEX; NAI; NDE; OEC; OSL; OTT; PAR; PEK; PRA; PRE; REY; ROO; SEO; TOK; TUK; UNE; VAR; WAS; WIE; YKE STM/HTO; STM/KVY; STM/STO; TEM

Laatija jaka-
nut

Kansainvälisen työjärjestö ILO:n 104. työkonferenssi pidettiin Genevessä 1.6.-13.6.2015. Kokouksen yhteydessä järjestettiin korkean tason erityisistunto (World of Work Summit), jonka tämän vuoden teemana oli ilmastonmuutos ja ihmisarvoinen työ. Kokouksen pääpuhujina olivat Ranskan presidentti François Hollande, Panaman presidentti Juan Carlos Varela sekä vuoden 2014 Nobelin rauhanpalkinnon saaja ja lasten oikeuksien puolustaja Kailash Satyarthi.

Korkean tason kokouksen (World of Work Summit) tämän vuoden teemana oli ilmastonmuutos ja ihmisarvoinen työ. Kokouksen pääpuhujina olivat Ranskan presidentti François Hollande, Panaman presidentti Juan Carlos Varela sekä vuoden 2014 Nobelin rauhanpalkinnon saaja ja lasten oikeuksien puolustaja Kailash Satyarthi. UM:n työkonferenssia erityisesti naisten oikeuksien edistämiseen liittyvien kysymysten näkökulmasta tarkasteleva raportti löytyy askinumerolla GEN7M0013-155. Työ- ja elinkeinoministeriö laatii virallisen raportin kokouksesta.

Ilmastonmuutos ja ihmisarvoinen työ

ILO:n pääjohtaja Guy Ryder

ILO:n pääjohtaja Guy Ryder avasi tilaisuuden ja käsitteli puheessaan ilmastonmuutoksen mukanaan tuomia uhkia ja mahdollisuuksia. Tämä vuosi on erityisen kriittinen aiheen käsittelylle, sillä syyskuussa päätetään kestäväns kehityksen tavoitteista ja toimintaohjelmasta ja joulukuussa maailma kokoontuu Pariisiin kansainvälisiin ilmastoneuvotteluihin. Pariisissa tavoitteena on tehdä

kaikkia sitova ilmastopöytäkirja. Tämän vuoden päätökset tulevat pitkälti osoittamaan askelmerkit globaalille kehitykselle ja tuleville sukupolville. Ryder siteerasi puheessaan YK:n pääsihteeri Ban Ki-moonia todeten, että olemme ensimmäinen sukupolvi, joka voi lopettaa äärimmäisen köyhyyden ja viimeinen sukupolvi, joka voi vaikuttaa ilmastomuutokseen ja turvata planeettamme kestävän tulevaisuuden.

Ryder kertoi esimerkkejä ilmastomuutoksen negatiivisista vaikutuksista työn tekemisen tapoihin, elinkeinoihin ja talouskasvuun. ILO:n arvioiden mukaan päästöjen kasvu vuoteen 2015 voi johtaa 70 prosentin menetyksiin globaalissa tuotannossa, josta kalleimman hinnan maksavat kaikista köyhimmät ja heikoimmassa asemassa olevat ihmiset. Ryder korosti, että ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sisältävät myös mahdollisuuksia luoda uusia ja uudentyyppisiä työpaikkoja, kehittää työtapoja ja taitoja, vahvistaa sosiaalista osallisuutta ja kasvattaa tuottavuutta. Kestävään työhön ja ympäristömyötäiseen vähähiiliseen talouteen siirtyminen voi synnyttää maailmanlaajuisesti 60 miljoonaa uutta työpaikkaa seuraavan kahden vuosikymmenen aikana.

Paneelikeskustelu

Paneelikeskustelussa ilmastomuutoksesta ja työstä olivat keskustelemassa Senegalin, Kolumbian ja Ranskan työministerit Manzour Sy, Luis Eduardo Garzón ja François Rebsamen, sekä Ammattiyhdistysliikkeen maailmanjärjestön ja kansainvälisen työnantajaliiton pääsihteerit Sharan Burrow ja Linda Kromjong. Paneelin jäsenet jakoivat näkemyksiään siitä miten kolmikantakeskustelulla edistetään uusia työmahdollisuuksia ja vahvistetaan ilmastokestävyyttä sekä kestävä yrittäjätoimintaa. Ranskan työministeri Rebsamen mukaan kalatalous, tuotantoteollisuus, kierrätys, liikenne- ja maataloussektori ovat alttiimpia ilmastomuutoksen vaikutuksille.

Ilmastomuutos haastaa fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan talous- ja yhteiskuntarakenteen, josta syystä siirtymää uusiutuvaan energiaan tulee suunnitella vakavasti ja nopeasti. Vähähiiliseen yhteiskuntaan tähtäävät infrastruktuurimuutokset edellyttävät investointeja, kansainvälistä yhteistyötä sekä uudenlaisen yhteistyön avaamista julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Siirtymän on perustuttava vahvasti oikeudenmukaisuuden periaatteelle (just transition), huomioiden tällä hetkellä fossiilisen energiantuotannon parissa työskentelevät ihmiset, ja sisällettävä ILO:n ihmisarvoisen työn (decent work) käsitteet. Nousevat taloudet tarvitsevat oman siirtymäsuunnitelman, jolla turvataan, että köyhyyden ja hiilipäästöjen vähentäminen kulkevat käsi kädessä. Poliittisten ja taloudellisten linjausten tulee tukea siirtymää, teknologian ja innovaatioiden kehittämistä ja puhtaita tuotantoratkaisuja.

Paneelin jäsenet muistuttivat, että siirtyminen vihreään talouteen ei tapahdu yhdessä yössä ja korostivat globaalin ilmastopöytäkirjan merkitystä kunnianhimoisiin tavoitteisiin pääsemiseksi. Sopimuksen odotetaan kannustavan kaikkia maita toteuttamaan toimenpiteitä, jotka mahdollistavat siirtymisen kohti vähähiilistä taloutta ja vahvistamaan ilmastomuutoksen torjumisen ja sosiaalisen tasa-arvon eteen tehtävää työtä.

Lasten oikeuksien puolustaja Kailash Satyarthi

Nobel-palkittu lastenoikeuksien ajaja ja ihmisoikeusaktivisti Kailash Satyarthi esitti kokouksessa rohkean ja tunteikkaan vetoituksen lapsityön lopettamiseksi kertoessaan ilmastomuutoksen vaikutuksista lapsityövoimaan, lapsikauppaan ja pakkotyöhön. Satyarthi on vuosikymmenten aikana vastustanut lasten hyväksikäyttöä lukuisilla eri kampanjoilla, joista moni muistaa maailmanlaajuisen lapsityövoiman vastaisen kampanjan (Global March Against Child Labor) vuonna 1998, johon osallistui yli

1 000 entistä lapsityöntekijää eri puolilta maailmaa. Marssi päättyi ILO:n työkonferenssiin, jonka seurauksena ILO hyväksyi myöhemmin lapsityövoiman käytön pahimmat muodot kieltävän sopimuksen. Lapsityövoiman käytön kieltävistä sopimuksista merkittävin on YK:n lasten oikeuksien sopimus, joka on maailman laajimmin ratifioitu ihmisoikeussopimus. Satyarthi nosti esille myös ILO:n IPEC-ohjelman (International Programme on the Elimination of Child Labour), joka on laajin yksittäinen kansainvälinen lapsityövoiman vastainen ohjelma.

Maailmassa on lapsityöntekijöitä edelleen 168 miljoonaa, joista yli puolet 85 miljoonaa työskentelee erityisen vaarallisissa tai haitallisissa töissä. 60 prosenttia lapsista työskentelee maataloudessa. Ilmaton lämpenemisen myötä sään ääri-ilmiöt kuten kuivuus, tulvat ja luonnonkatastrofit vaikuttavat suoraan lapsiin. Satyarthi vetosi maiden hallituksiin, jotta maiden hätätilannevalmiutta kehitettäisiin lapsiystävällisemmäksi. Satyarthi vaati välittömiä toimia lapsityön, lapsikaupan ja orjuuden kitkemiseksi ja vahvaa poliittista johtajuutta sopimusten ratifioimiseksi sekä toteuttamiseksi käytännössä. Lapsityön estämiseksi on tärkeää, että koulujärjestelmät ovat toimivia ja laadukkaita. Koulutuksen kehittämisen hyödyt jäävät kuitenkin pieniksi, mikäli lapsityötä ei saada poistettua. Satyarthi toivoi orjuuden poistamisen, erityisesti lapsiorjuuden, näkyvän spesifisti kestävästä kehityksen agendalla.

Ranskan presidentti François Hollande

ILC:n kunniavieras ja puhuja, Ranskan presidentti François Hollande, vetosi ILO:n jäsenmaiden edustajiin, työmarkkinajärjestöjen edustajiin, yrityksiin ja paikallisiin yhteisöihin toimimaan ilmastomuutoksen torjumiseksi, valmistautumaan teknologiakehitykseen ja muutosprosessiin, varmistamaan onnistunut siirtymä kohti uusiutuvia ja puhtaita energiamuotoja sekä takaamaan kansainvälisen työlainsäädännön toteutuminen. Työ ilmastomuutoksen hillitsemiseksi tarkoittaa työtä kasvun, oikeudenmukaisuuden ja työoikeuksien puolesta. Kyseessä on globaali haaste, joka edellyttää kaikkia maita tekemään osuutensa ja sitoutumaan päästöjen vähentämiseen. Hollande toi vahvasti esille tekevänsä kaiken mahdollisen, jotta Pariisissa saataisiin aikaan kestävä ilmastopöytäkirja. Hän muistutti maita 100 miljardin dollarin vuotuisesta rahoitustarpeesta ilmastotavoitteissa, jotta siirtyminen uusiutuviin energiamuotoihin olisi mahdollista.

Panaman presidentti Juan Carlos Varela

Panaman presidentti Juan Carlos Varela peräänkuulutti puheessaan globaalia solidaarisuutta ja ihmisten ehdoilla tapahtuvaa talouskasvua, jonka tulisi turvata ihmisten hyvinvointi ja inhimillinen kehitys, sekä perustua luonnonjärjestelmien kestävyteen ja vihreään talouteen. Panaman talous on yksi nopeimmin kasvaneista Latinalaisen Amerikan talouksista viimeisen vuosikymmenen aikana ja talouskasvun odotetaan jatkavan kasvuaan seuraavan viiden vuoden aikana kuuden prosentin vauhdilla. Maa kamppailee kuitenkin tuloeroista johtuvan eriarvoisuuden kanssa, jonka johdosta mm. puhdas vesi, terveystalvelut, perussanontaatio, säällinen asuminen ja koulutus ovat yhä monen ulottumattomissa. Ilmastomuutoksen hillitsemiseksi tulisi löytää uudenlaisia innovatiivisia toimintatapoja, jotka kannustavat kestäviin tuotantotapoihin ja kulutusvalintoihin. Varelan tavoitteena on tehdä Panamasta kestävästä kehityksen mallimaa, joka toimisi avainroolissa vähähiilisen talouden edistäjänä tulevaisuudessa. Varela lisäsi myös, että Panama haluaa olla ensimmäinen Latinalaisen Amerikan maa, joka on onnistunut poistamaan lapsityövoiman käytön kokonaan.